This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, July 11, 1995

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (2367) 1995 LIEPA-JULY 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Dolerinio įnašo neužtenka

Vasara daugeliui yra atostogų bei poilsio laikas. Žmonės veržiasi į gamtą – keliauja, stovyklauja, gyvena vasarvietėse, sėslesni pasitenkina miestų parkais, ne vienam gal ir šešėlio po medžiu užtenka.

POILSIS prailgina valandas, apstabdo bėgantį laiką. Ir taip net nejučiomis susidaro galimybė apie daug ką pamąstyti, tiksliau prisiminti, įvertinti, ramiau apie ateinančias dienas pagalvoti. Tas laikas ypač geras tiems, kurie šalia asmeninių rūpesčių bei galvosūkių turi dar ir kitokių, bendrinių, kylančių iš įsipareigojimų platesniuose gyvenimo sluoksniuose bei grupinio solidarumo. Atostogų metu, pasitraukus atokiau nuo įprastų kasdienių reikalų, tarp pramogų ir padykinėjimo, nevaržomoje atvangoje galima į daugelį dalykų ar problemų atidžiau pažiūrėti, kylančius klausimus patyrinėti visai neskriaudžiant savo poilsio, o jį tik papildant naudinga savijauta. Ką ta prasme ir šiuo metu reikėtų pasiūlyti Kanados lietuviams? O gi neatmestinai žvilgtelti į savąją Bendruomenę, gal net "gaspadoriškai" apžiūrėti nuosavą kiemą: kas ten, kodėl taip, gal ko trūksta ar ko per daug, gal kas ne vietoje stovi? Žodžiu, reikia pasirūpinti. O ateinantis ruduo aiškiai parodys, kiek pasirūpinta ar užsimota – spalio 1 dieną įvyks KLB XVI–tosios tarybos rinkimai. Kiek dalyvausime, kas kandidatuos, ką rinksime, ko iš naujos tarybos tikėsimės? Klausimai verti ramaus apsvarstymo, atidesnio ir gilesnio žvilgsnio, jei dar kalbame apie Bendruomenę bei išeivijos ateitį. Patyrusių Bendruomenės veikėjų gretoms retėjant, vis daugiau įsijungiant jaunoms pajėgoms, į lietuviškosios veiklos areną žiūrėti pro plyšį darytųsi kenksminga. Tenka duris praverti plačiau ir pirmiausia pasižiūrėti, kur aš pats.

KIEKYBIŠKAI silpnėjant nebeužtenka vien tik būti, solidarumo įnašą sumokėjus jaustis dalyvaujančiu lietuviškame gyvenime. Prieš penkiasdešimt metų užimtoji fronto linija nesutrumpėjo, o kovotojų dėl išlikimo ir tautinės tapatybės išlaikymo kur kas jau mažiau. Kas belieka: trumpinti fronto liniją ko nors atsisakant, ar kiekvienam pasiimti platesnį ruožą ir tuo pačiu didesnę atsakomybę? Klausimai svarstytini. Geriausias būdas turbūt būtų tuos klausimus kiekvienam atskirai pergalvoti, gal ir mažesnėse grupėse aptarti, kad imtų ir pradėtų šakotis konkretūs pasiūlymai, kaip naudingiausia būtų tęsti ir plėtoti bendruomeninę veiklą. Galimas dalykas, kad jau pats laikas peržiūrėti senuosius statutų straipsnius, išbraukti kas nebetinka, įrašyti kas būtinai šiandien reikalinga. Yra daug kelių ir būdų tais rūpesčiais pagyventi. Kas šią vasarą svarbu – tai kad Bendruomenę liečiantys klausimai nebūtų nei užmiršti, nei į paskutinę vietą nustumti, arba staiga išnirę rinkimų išvakarėse, dar blogiau susirinkimo metu, kai nebėra jokių sąlygų net nuomonėmis pasikeisti. Užtat siūlymai, išmąstyti ir konkretizuoti, su įtikinančia motyvacija turėtų būti iš anksto paruošti. Štai kodėl veiklos pertraukos (atostogų) laikas tam yra tinkamiausias; o pagaliau kito kokio laiko ir nebeliko. Kandidatams pakalbinti atostogų metas taipgi neblogas. Tenka tik visiems daugiau tuo pasirūpinti. Ypač organizuoti vienetai bei sambūriai be savo tiesioginių užduočių turėtų jausti pareigą išlaikyti stiprią Bendruomenę, jungiančią visus, globojančią ir remiančią. Č.S.

Kasmet Toronte rengiami tautybių paviljonai, kuriuose gausios tautinės grupės rodo savo tautos papročius, šokius, meno kūrinius, dainas, vaišina savo valgiais bei gėrimais. Lietuvių paviljonas "Vilnius" ir šiais metais buvo įrengtas Prisikėlimo parapijos salėse. Nuotraukos viršuje: "Miss Vilnius", laimėjusi I vietą tarp visų paviljonų atstovių – LARISA SVIRPLYTĖ ir burmistras RIMAS PEČIULIS; žemiau "Miss Caravan" L. Svirplytė (viduryje), 1994 m. japonų paviljono "Miss Caravan" (dešinėje); kairėje – ilgamečiai Karavano organizatoriai LEON ir ZENA KOSSAR. Už jų – įvairių tautybių paviljonų atstovės Nuotr. Vyt. Pečiulio

KANADOS ĮVYKIAI

Šimtas dvidešimt aštuntoji

Kanados diena dabar yra vadinama liepos pirmoji, susieta su jos gimtadieniu 1867 m. Ši metinė šventės iki 1982 m. liepos 9 d. buvo vadinama Dominijos diena, nepabrėžiančia Kanados vardo. Tada parlamentas vieno nario pasiūlymu šią tautinę šventę pavadino Kanados diena. Šiemet ji buvo atšvęsta jau šimtas dvidešimt aštuntąjį kartą. Dienraščio "The Globe and Mail" vedamasis betgi primena, kad pasigirsta balsų, šventei siūlančių grąžinti jos senąjį Dominijos dienos pavadinimą, turintį istorinių ryšių su praeitimi.

Šimtas dvidešimt aštuntoji Kanados diena buvo pradėta specialia iškilme prie parlamento rūmų Otavoje. Ministeris pirm. J. Chretienas tartame žodyje neužmiršo pabrėžti dabar dažnai kartojamos minties, kad Kanada yra geriausia šalis pasaulyje ir kad jos kanadiečiams pavydi kiti pasaulio gyventojai. Panašiai kalbėjo ir Kanados gubernatorius Romeo LeBlanc. Kvebeko mieste, Toronte ir kai kuriose kitose vietovėse šventės dalyviai galėjo pasivaišinti gabaliuku Kanados gimtadieniui iškepto didelio pyrago. Džiaugsmą betgi drumstė artėjantis Kvebeko atsiskyrimo nuo Kanados referendumas, vyriausybių pradedamas rimtesnis lėšų taupymas.

Rūpestį Toronte sukėlė liepos 2 d. įvykęs didelis lytinių iškrypėlių homoseksualų ir homoseksualių karnavalinis paradas. Prieš penkiolika metų įvykusiame pirmajame karnavale tų vienalytės meilės garbintojų buvo susilaukta tik pustrečio tūkstančio. Šį kartą paradan įsijungė apie 50.000 dalyvių ir pusmilijonis stebėtojų.

Homoseksualės ir homoseksualai, įsidrąsinę Ontario NDP socialistų premjero Bob Rae valdymo metais, dabar jau reikalauja lygių teisių ir vienodų privilegijų vienalytėms "šeimoms" su vaikus gimdančiomis ir auginančiomis dvilytėmis šeimomis.

Tad nenuostabu, kad torontiškiame parade buvo nemažai plakatų, smerkiančių Ontario parlamento rinkimus laimėjusių progresyviųjų konservatorių vyriausybę ir jos premjero M. Harrio sveiko proto revoliuciją. Mat joje nėra vietos vienalytėms homoseksualių ar homoseksualų šeimoms, norinčioms netgi įsidukrinti ar įsisūnyti kitų normalių šeimų vaikus.

Naujoji Ontario konservatorių vyriausybė ir jos premjeras Mike Harris stropiai vykdo rinkiminius provincijos parlamento pažadus. Ministerių kabineto sprendimu buvo sustabdytos fotografinės radaro nuotraukos greičio ribas pažeidžiantiems automobilių vairuotojams. Jas 1994 m. rugpjūčio 15 d. įvedė Ontario NDP socialistų premjero Bob Rae vyriausybė, tikėdamasi

(Nukelta į 2-rą psl.)

Mes ir jūs abipus vandenyno

Už Tėvynės laisvę kovojome abipus Atlanto. Turime vieni kitus suprasti, o ne kaltinti. "Homo sovieticus" kategorijai priklauso tik tam tikros grupės tautiečiai. Dauguma esame sąžiningo darbo žmonės. Nesiduokime skaldomi imperinių jėgų

DR. RŪTA GAJAUSKAITĖ,
Vilnius

Abipus Atlanto lietuviai troško ir siekė laisvės. Abipus Atlanto jie kentėjo ir aukojosi už Tėvynę. Abipus Atlanto jie džiaugėsi išsiveržus Lietuvai iš raudonojo pragaro. Kovų už laisvę žaizdos dar neužgijusios, dar kraujuoja ir skauda, o kažkas jau pila ant jų druską.

Po pirmojo džiaugsmo – staiga paskendome neviltyje: ne tokios Lietuvos norėta, ne tokio gyvenimo siekta, ne tokie pasirodėme jūs ir mes abipus Atlanto krantų. Bet ar dažnai išsipildo svajonės pilnai?

Sakoma, kai mišką kerta, skiedros lekia. O dabar kažkas labai kruopščiai tas skiedras renka ir mums į akis žeria. Lyg ir smulkėja Lietuvos laisvės byla, visą pasaulį stebinusi. Lyg ir prapuolame savitarpio rietenose. Kažkas įkyriai kala naują tiesą: kur du lietuviai, ten trys partijos, kad esame nevieningi, netgi prie žudymų prisidėję...

Akivaizdu, kad kažkam tatai naudinga – kaip kad čečėnus padaryti bandytų įvaizdžiu. Argi ne tam, kas mato lietuvių politiniame sąmoningume grėsmę savo imperijos galybei? Argi ne tam, kas mato, kad Lietuva – labai užkrečiantis pavyzdys kitoms pavergtoms tautoms? Taigi suinteresuotasis įtakoja mūsų veiksmus tiek iš išorės, tiek ir iš valstybės vidaus per likusias savo struktūras. Tai jų pagalba per rinkimus atsiranda apie dvidešimt partijų partijėlių, nors Lietuvoje atsikūrė tik trys buvusios partijos (LKDP, LDM, LTS) ir įsisteigė keturios naujos politinės organizacijos (Politkalinių ir tremtinių sąjunga, Sąjūdis (konservatoriai), Žaliosji ir Nepriklausomybės partijos). Visos kitos – tai įvairiais pavadinimais pasipuošusios neokomunistinės jėgos. Tai jos, dvigubindamos (pvz. kr. demokratų sąjunga) arba naujai steigdamos įvairias organizacijas, supainioja nesusigaudančius politikoje ir kelia sąmyšį.

Būtina žinoti ir suprasti, kad Lietuvos kelias ne rožėm klotas. Laisvė – ne dainom pasiekiama. Už ją tautos visame pasaulyje ir visais laikais mokėjo aukščiausią kainą. O kokia kaina mums paskirta? Kad ir ne savo noru, bet sumokėsime. Todėl abipus vandenynų privalome vienodai žinoti, suprasti ir įvertinti išorės ir vidaus priešus, juos įvardinti ir kelti viešumom jų juodus darbus, nekaltinti savųjų nebūtomis nuodėmėmis. Tai viena.

Antra, turime suprasti, kad gyvenome ir dar vis esame skirtingose politinėse ir ekonominėse sąlygose, todėl esame skirtingai priversti vertinti daugelį dalykų. Tai ne mūsų abipus vandenynų kaltė. Tai mūsų priešų nuodėmės. Todėl negalime vieni kitiems už tai priekaištauti – privalome suprasti vieni kitus ir atskirti pelus nuo grūdų. Jau žinote, kad mes Sovietijoje vienaip galvojome, antraip sakėme ir trečiaip darėme.

Kokios sąlygos mus taip gyventi privertė ir ar jos šiandien pasikeitė? Visi girdėjote apie "šešėlinę piramidę" ir dar apie daug ką. Tačiau nieko tikslaus ir aiškaus. Todėl siūlau "poreikių piramidės" schemą ir keletą paaiškinimų.

Kiekvienam žmogui pragyventi būtina turėti maisto, būstą ir drabužių, kuriuos jam turi garantuoti darbas. Tik turint šiuos būtiniausius dalykus žmogus gali normaliai santykiauti su visuomene ir išreikšti save kaip asmenybę. Sovietijoje iš 100 tik 2% gyventojų galėjo (t.y. turėjo valstybines garantijas) už savo uždarbį ar savo socialinę padėtį turėti gyvenimo minimumą (maistą, butą, drabužius). Likę 98% neturėjo kurio nors vieno komponento. Štai tada ir susidarė "šešėlinė piramidė", kai žmonės pradėjo patys susikurti pragyvenimo garantijas, valstybė to nedavė. Buvo trys tokios garantijos formos: a) antraeilės pareigos, b) natūralus ūkis, c) nesąžiningi būdai.

Antraeilės pareigos – dažniausiai tai pedagogai ir medikai – buvo papildomas šeimos biudžetas savo sveikatos atstatymo, gyvenimo trumpinimo ir dvasingumo skurdinimo sąskaita.

Natūralus ūkis – tai daržai bei sodai ar giminių kolchozuose žemės sklypų dirbimas po pagrindinio darbo, kad išsiaugintų sau ar pardavimui maisto. Tokiu būdu sveikatos sąskaitą, gyvenimo trumpinimo bei dvasingumo skurdinimo sąskaita buvo papildomas šeimos biudžetas iki pragyvenimo minimumo lygio.

Nesąžiningas būdas – tai biudžeto papildymas vagiant, apsveriant, apskaičiuojant ar imant kyšius, savo moralės degradavimo sąskaita.

Toks savirūpos pobūdis formavo ir atitinkamus savitarpio santykius, nualintą inteligentiją, besveikatę ir suluošintą specialistų armiją, amoralią valdininkiją ir prekybininkus. Jų savirūpa buvo labai skirtinga. Pirmuoju atveju tai buvo "kompleksuoti nevykėliai", o kitu – "mokantys organizuoti gyvenimą" kombinatoriai.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Ministeriai susitiko Vilniuje

Nuo liepos 1 d. Lietuva vieneriems metams perima iš Latvijos Baltijos ministerių tarybos vadovavimą. Birželio 30 d. trijų Baltijos valstybių ministeriai pirmininkai susitiko Vilniuje perduoti pirmininkavimo informaciją bei panagrinėti 19 taryboje veikiančių komitetų darbą. Kaip praneša ELTA, liepos 1-2 d.d. prie posėdžių prisidėjo penkių Šiaurės valstybių (Danijos, Islandijos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos) ministeriai pirmininkai, antrajam "3 plius 5" susitikimui. (Pirmasis įvyko 1992 m. Danijoje).

Susitikime buvo aptarti prisijungimo prie Europos klausimai bei karinio ir regioninio bendradarbiavimo reikalai, pvz. santykiai su Rusija, Karaliaučiaus sritis, ryšių plėtojimas tarp Baltijos ir Šiaurės kraštų, saugumo stiprinimas ir sienų apsaugos problemos. Švedija ir Suomija pažadėjo paremti Baltijos kraštus, jiems stojant į Europos sąjungą.

BNS skelbia, kad liepos 1 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministeriai pirmininkai pasirašė sutartį dėl nelegalių imigrantų įsileidimo. Šia sutartimi numatoma, kad kraštai priims atgal imigrantus, kurie nelegaliai perėjo iš savo krašto į kitą Baltijos valstybę. Šiaurės valstybėse, ypač Norvegijoje ir Švedijoje, yra padidėjęs nelegalių imigrantų skaičius iš Rusijos.

Lietuvos–Rusijos verslo taryba

Birželio 29 d. Vilniuje įsteigta Lietuvos–Rusijos verslo taryba, kurios tikslas yra plėsti abiejų kraštų verslininkų bendradarbiavimą bei ginti jų interesus valstybinėse struktūrose, praneša BNS. Viena svarbiausių numatomų tarybos veiklos užduočių yra užtikrinti abiejų kraštų verslininkams keitimąsi informacija. Taipgi norima paspartinti pagrindinių verslo problemų – krovinių pervežimo saugumo, muitų, tarpusavio atsiskaitymų sprendimą vyriausybėse. Į verslo tarybos narius priimamos Lietuvos ir Rusijos firmos, įmonės bei organizacijos, pritariančios tarybos steigimo protokolo nuostatams. Numatoma, kad tarybos nariai posėdžiaus du kartus per metus, paeiliui Lietuvoje ir Rusijoje.

Laisvos ekonominės zonos

Lietuvos seimas priėmė įstatymą dėl laisvųjų ekonominių zonų birželio 28 d., skelbia BNS. Šiuo įstatymu laisvose zonose teikiamos palankios sąlygos dėl žemės, pridėtinės vertės ir pelno mokesčių bei dėl muitų. Draudžiamas bet koks prekiavimas, surištas su valstybiniu saugumu, gynyba, ginklais, kenksmingais chemikalais arba narkotikais, alkoholiniais gėrimais ar tabako produktais. Buv. sovietų karinis Zoknių orauostis netoli Šiaulių ir Klaipėdos uostas jau baigia atlikti parengiamuosius darbus laisvų prekybos zonų įsteigimui tose vietovėse.

Priimtas įstatymas dėl pabėgėlių

BNS žiniomis, liepos 4 d. Lietuvos seimas priėmė įstatymą dėl pabėgėlių teisinės būklės Lietuvoje. Įstatyme numatyta užsieniečių prieglobsčio prašančių atbėgėlių priėmimo tvarka. Bus priimti asmenys, kurie savuose kraštuose rizikuoja būti persekiojami. Nepriimtini bus nusikaltėliai humaniškumo ir taikos principams, nuteistieji dėl rimtų nepolitinių nusikaltimų bei asmenys, gresiantys Lietuvos saugumui, sergantys pavojingomis ligomis arba nesutinkantys, kad jų sveikata būtų tikrinama. Šiuo įstatymu Lietuva turės priimti atgal pabėgėlius, deportuojamus iš Vakarų. Per Lietuvą, kaip ir per kitus Baltijos kraštus, daug neteisėtų imigrantų stengiasi pasitraukti į Vakarų Europą ir Skandinaviją.

Socialdemokratų tarybos posėdis

"Lietuvos ryto" pranešimu, birželio 18 d. Birštone baigėsi dvi dienas trukęs Lietuvos socialdemokratų partijos tarybos posėdis. SD partija, čia surinkusi daugiausia balsų savivaldybių rinkimuose ir gavusi 8 vietas taryboje, iškėlė šūkį "Pirkdamas lietuviškas prekes – kuri darbo vietas ir ateitį mūsų žmonėms!" Socialdemokratų nuomone, "valstybė turi garantuoti Lietuvos gamintojų pirmenybę, sudaryti jiems galimybę modernizuoti bei didinti jos efektyvumą". Tarybos nariai apsvarstė rinkimus į seimą, partijos statuto pataisas, įvertino vyriausybės LDDP 1994 m. veiklą besiruošiant rugsėjo mėn. įvyksiančiam 18-ajam socialdemokratų suvažiavimui.

Posėdžiavo Kauno KD partijos skyrius

Birželio 17 d. Kaune įvyko Krikščionių demokratų partijos Kauno skyriaus ataskaitinė-rinkiminė konferencija, kaip rašo "Lietuvos rytas". Dalyvavo 145 atstovai ir KD partijos valdybos pirmininkas Povilas Katilius. Savo kalboje jis pabrėžė reikalą partijai keistis, kad atitiktų šių dienų reikalavimus bei svarbą seimo dešiniųjų jėgų didesniu drausmingumu mažinti klaidas, daromas dėl nesusiklausymo, nepasiryžimo ir nesusitarimo. Jis kritiškai vertino žiniasklaidos polinkį neigiamai nušviesti KD partiją ir spausdinti nereikšmingus populiarumo "reitingus". Jis perspėjo, kad LDDP vyriausybė ketina dar šioje seimo sesijoje priimti ypatingos padėties įstatymą. Nors suvažiavime iškilo nuomonių skirtumai tarp liberaliųjų Kauno KD partijos narių ir vadinamų "klerikalų", į skyriaus valdybą buvo išrinkti abiejų požiūrų atstovai. **RSJ**

Šiame numeryje:

Dolerinio įnašo neužtenka
Atostogų laikas yra tinkamas pasiruošti KLB rinkimams

Mes ir jūs abipus vandenyno
Ne tokios Lietuvos norėta, ne tokio gyvenimo siekta

Ambasada, radijas, maldininkai
Romoje paminėtos pirmosios a.a. St. Lozoraičio mirties metinės

Kanadiečių ir lietuvių dailės paroda
Pokalbis su armėnų kilmės menininku, studijavusiu Vilniuje

Svečiuose pas užjūrio brolius
Laikas stipresnis už mus, atmintis – už laiką

Mokslo ir širdies žmogus
A.a. dr. Br. Povilaičio mirties dešimtmetį minint

Vargas lapojo, poezija žydėjo
Su negrįžtamai išėjusiu a.a. poetu Vladu Šlaitu atsisveikinant

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $40, pusmetinė – $20, rėmėjo – $50, garbės – $60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular $40.00, supporter $50.00, honorary $60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Katalikų bendruomenė "Gyvieji akmenys" gegužės 13 d. Kaune surengė susitikimą su Lenkijos vyskupu Br. Dembowskiu, kuris skaitė paskaitą apie gydančiąją Sakramento galią. Tarp kitko kalbėtojas nurodė, kad šiais laikais stebuklingų Šventosios Dvasios ženklų sumažėję, nes "tikėjimas išlieka pakankamai stiprus ir be stebuklų". Esą stebuklų troškimas liudytų tikėjimo stoką bei krizę.

Neregių ir silpnaregių maldos dieną Vilniuje gegužės 16 d. surengė katalikiškasis Prano Daunio fondas. Po maldų prie Aušros Vartų 400 neregių ir silpnaregių dalyvavo Mišiose Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, kurias aukojo vysk. J. Tunaitis ir mons. J. Antanavičius. A. Jonyno mokykloje, kur gyvena ir mokosi 170 neregių, buvo surengti pietūs ir vakaronė.

Studentų ateitininkų sąjungos (SAS) suvažiavime gegužės 12-14 d.d. dalyvavo 47 atstovai iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Panevėžio. Pradėta iškilmingomis Mišiomis Šv. Jono šventovėje, kurias aukojo vyskupai J. Tunaitis, S. Tamkevičius, kunigai G. Grušas ir R. Repšys, MIC. Šeši studentai davė įžodį. Pamoksle vysk. S. Tamkevičius pabrėžė Evangelijos palaiminimų reikšmę ateitininkų kasdienybei bei veiklai. Po pamaldų buvo kelios paskaitos. Religinių studijų centro darbuotoja doc. E. Laumenskaitė kritiškai vertino inteligentijos ir studentijos vaidmenį pokomunistinėje Rytų Europoje. Svarstytas naujas SAS statuto projektas. Išrinkta nauja centro valdyba, pirmininku tapo Ričardas Novožinskas, pirmo kurso KTU studentas. Į suvažiavimą buvo nuvykęs Ateitininkų federacijos vadas J. Polikaitis ir buvęs išeivijos studentų ateitininkų vicepirmininkas A. Lukoševičius.

Marijampolės aukštesniosios pedagogikos mokyklos septyniasdešimčiai absolventų gegužės 24 d. Vilkaviškio vysk. J. Žemaitis, MIC, įteikė pažymėjimus, suteikiančius teisę šalia kitų dalykų pradinėse (I-IX) klasėse dėstyti katalikų tikybos kursą. Šie absolventai dvejus metus mokėsi įvairių teologijos disciplinų ir katechetikos, atliko pedagoginę praktiką P. Armino vidurinėje mokykloje. Mokyklos direktorius A. Černeckis, sveikindamas jaunuosius tikybos mokytojus, išreiškė viltį, kad jie padės ugdyti kilnias asmenybes. Iškilmėje skambėjo V. Junevičienės vadovaujamo merginų ansamblio giesmės, skaityti poetės Lacrimos sonetai.

Vyskupo Motiejaus Valančiaus 120-tosios mirties metinės gegužės 27 d. paminėtos Mišių auka Kauno arkikatedroje bazilikoje, sukaktį jungiant su kunigų seminarijos mokslo metų pabaiga. Per Mišias seminarijos vicerektorius kun. Artūras Jagelavičius apžvelgė vysk. M. Valančiaus nuopelnus Lietuvos Katalikų Bendrijai ir tautai. Po Mišių, Lietuvių katalikų mokslo akademijos ir kitų surengtoje konferencijoje kun. dr. J. Boruta, SJ, išsamiai aptarė vyskupo pastoracinę veiklą. Kiti kalbėtojai nurodė vyskupo nuopelnus lietuvių raštijai, skleidžiant blaivybės idėją ir aplamai liaudyje keliant bendrą kultūros supratimą. Vysk. M. Valančius esąs parengęs kelią Lietuvos atgimimui. Savo kūrybą skaitė poetas J. Ardzijauskas, giedojo Šv. Antano kolegijos ansamblis iš Kretingos.

Kauno kunigų seminarija gegužės 27 d. iškilmingu aktu baigė 1994-95 mokslo metus. Teologijos bakalauro diplomai buvo įteikti septyniems šeštą seminarijos kursą baigusiems auklėtiniams, dvidešimt šešiems penktą kursą baigusiems klierikams ir vienam kunigui. Stojamieji egzaminai bus rugpjūčio 17 d. Priimami jaunuoliai nuo 18 m. amžiaus, atitinkantys nustatytus reikalavimus ir baigę vidurinį mokslą.

Sekminėms pasirengti skirtą šventę Kaune gegužės 27-28 d.d. suorganizavo "Gyvieji akmenys". Konferencijoms vadovavo svečiai iš JAV-bių — kun. G. Montague ir teologai pasauliečiai Marsha ir P. Williamson. Renginys baigėsi Mišiomis, kurias aukojo vysk. S. Tamkevičius, kun. G. Montague, SM, kun. R. Norvila, kun. G. Vitkus ir kiti jėzuitai. Vyskupas pasidžiaugė, kad Sekminės pamažu tampa tokia pat reikšminga šventė kaip Kalėdos ar Velykos. (Žinios iš leidinio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje")

Rusų seminaristus ir katalikų teologijos studentus iš Maskvos, apie šimtą jaunuolių, birželio 1 d. priėmė Šv. Tėvas Jonas Paulius II. Priėmime dalyvavo europinės Rusijos apaštalinis administratorius arkivyskupas Tadeusz Kondrusiewicz, baigęs kunigų seminariją Kaune, ir Sibiro bei Kazachstano katalikų vyskupai. Jaunuolius sveikindamas popiežius juos pavadino pirmaisiais tikėjimo pavasario vaisiais. Kovingo ateizmo dešimtmečiai tikintiesiems buvęs sunkus bandymas, bet Dievo ir tikėjimo priešai nelaimėjo. **Inf.**

NAUJOS KIAUKLIŲ ŠVENTOVĖS projektas (maketas), paruoštas architekto LAUCIAUS. Senąją šventovę sudegino sovietų kariuomenė, besitraukdama iš Lietuvos 1941 m. Caro laikais kiaukliečiai gynė savo šventovę nuo rusų žandarų, atvykusių uždaryti jų šventovę. Apie tai yra rašęs vysk. M. Valančius "Tretininko pasakojimuose". Naujosios šventovės statyba rūpinasi klebonas kan. J. ANDRIKONIS (Kiaukliai, Širvintų rajonas, Lithuania). Jis tikisi paramos ir iš to krašto išeivių

Diplomatinis priėmimas Lietuvos premjero ir jo delegacijos vizito proga Venezueloje. Iš kairės į dešinę: Vokietijos ambasadorius WILFRIED RICHTER, Lietuvos ambasadorius dr. V. A. DAMBRAVA, JOAN DAVIDOW, Lietuvos premjeras dr. ADOLFAS ŠLEŽEVIČIUS, JAV ambasadorius JEFFERTY DAVIDOW ir UNDA DAMBRAVIENĖ

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Ambasada, radijas, maldininkai

Velionies Lozoraičio metinės

Š. m. birželio 13 d. Romos lietuviai, susirinkę Lietuvos ambasadoje, paminėjo pirmąsias ambasadoriaus Stasio Lozoraičio mirties metines. Daugelio atmintyje iškilo metų senumo įvykiai: pernai birželio 13-ąją Romos lietuviai rinkosi į lietuvių "Villa Lituania" kopplyčią pasimelsti už ambasadoriaus Stasio Lozoraičio sveikatą. Deja, prieš Mišių pradžią buvo gauta žinia apie netikėtą jo mirtį. Teko melstis jau už jo vėlę.

Minėjimą pradėjo dabartinis Lietuvos ambasadorius Italijai Romanas Podagėlis. Pasakytoje kalboje jis iškėlė savo pirmtako a.a. ambasadoriaus Stasio Lozoraičio nuopelnus Lietuvai, pakvietė minėjimo dalyvius pasidalinti atsiminimais apie velionį.

Ilgesnį žodį tarė velionies brolis Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Kazys Lozoraitis. Štai jo tekstas.

"Nuoširdus ačiū, ambasadoriau, už jautrius žodžius, kuriais malonėjote prisiminti Stasį Lozoraitį jo netekties pirmųjų metinių dieną, taip pat už prasmingą mintį paminėti velionį šioje Lietuvos ambasadoje Romoje, kurioje jam buvo lemta eiti paskutiniąsias pareigas Lietuvos valstybės tarnyboje, baigti diplomatinį darbą, kurį dirbo, galima sakyti, iki pat paskutinės savo gyvenimo dienos. Prisimenu, kai sunkios ligos jau smarkiai nusilpnintas, tačiau, atsakomybės ir pareigos jausmo žadinamas bei stiprinamas, jis ėjo į šią ambasadą aptarti ir atlikti paskutiniųjų reikalų. Taip pat prisimenu jo pasididžiavimą, kad praėjus daugiau kaip 50 metų, jam buvo lemta tęsti jo tėvo pradėtą darbą diplomatinėje Lietuvos atstovybėje Romoje. Ši aplinkybė buvo jam paguoda palikus ambasadą Vašingtone. Deja, neilgai jam teko eiti diplomatines pareigas Romoje.

Ambasada, radijas, maldininkai

Tačiau ir per tuos šešis paskutiniuosius gyvenimo mėnesius velionis su jo charakteriui būdingu atsakomybės jausmu ėmėsi darbo, kuris, kaip ir visi kiti jo atlikti darbai, buvo skirtas Lietuvai. Okupacijos laikais drauge su kitais Lietuvos diplomatais simbolizavęs Lietuvos valstybingumo tęstinumą, mūsų kraštui atgavus laisvę, Stasys, su jam įgimtu idealizmu, troško, veikė, svajojo ir rūpinosi, kad visi lietuviai, kokių pažiūrų bebūtų, tarpusavyje suartėtų, atsikratytų egoizmo, šališkumo, siaurų interesų, neapykantos vieni kitiems politiniais motyvais, ir nauja dvasia, vieningai kurtų vakarietiško modelio ir mūsų tautos krikščioniškas, europines tradicijas atspindinčią pažangią Lietuvos valstybę. Ši jo svajonė, kuri drauge buvo ir jo politinė programa, tebūnie mums paskata su panašiu idealizmu dirbti mūsų kraštui naudingą darbą, visuomet turint prieš akis vien tik mūsų valstybės ir jos žmonių interesus.

Dėl velionies Stasio Lozoraičio puoselėtos ateities Lietuvos vizijos kai kas jį vadino 'vilties žmogumi'. Manau, kad būti 'vilties žmonėmis' nėra vien paskirų asmenų privilegija, o visų savojo krašto reikalais ir ateitimi besisielojančiųjų ir besirūpinančiųjų pareiga. Kuo gausesnės bus 'vilties žmonių' gretos, tuo greičiau ir lengviau bus įmanoma atkurti naujais, sveikais ir stipriais pagrindais besiremiančią mūsų valstybę. 'Vilties žmonės' sugeba viltį paversti tikrove".

Atsiminimais apie ambasadorių a.a. Stasį Lozoraitį pasidalino ir buvęs Lietuvos ambasados reikalų patikėtinis Rimas Morkvėnas, šias pareigas ėjęs iki ambasadoriui Lozoraičiui atvykstant į Romą ir po Stasio Lozoraičio mirties iki naujojo ambasadoriaus paskyrimo.

Kalbėjo ir marijonų vienuolijos vadovas kun. Adam Boniecki, iškeldamas Stasio Lozoraičio sugebėjimą atstovauti Lietuvai taip, kad visi jį sutikę pajusdavo simpatijas Lietuvai.

Birželio 18, sekmadienį, Romos lietuviai rinkosi į Vatikano radijo koplyčią, kad dar kartą pagerbtų iškilaus mūsų tautiečio atminimą: šventosios Mišios buvo aukojamos už a.a. ambasadorių Stasį Lozoraitį.

Maldininkai iš Lietuvos

Birželio 14 d. Šv. Tėvo audiencijoje dalyvavo ir būrys maldininkų iš Lietuvos. Juos Šv. Tėvas pasveikino lietuvių kalba šiais žodžiais:

"Garbė Jėzui Kristui! Nuoširdžiai sveikinu maldininkus iš Lietuvos. Tikėjimas į Jėzų Kristų tepalaiko jūsų viltį, teįkvepia broliškos meilės jausmus ir teįprasmina jūsų kasdienius darbus. Iš visos širdies laiminu visus Lietuvos gyventojus, ypač ligonius ir kenčiančius".

Pokyčiai radijo programoje

Birželio 20 d. Vatikano radijo programų vadovybė paskelbė pranešimą, kuriame sakoma, jog liepos 2, sekmadienį, iš Vatikano radijo koplyčios bus transliuojamos paskutinės Mišios lietuvių kalba. Pranešime sakoma, kad gyvenimas Lietuvoje pasikeitė ir jau kuris laikas tikintieji gali klausytis tiesioginės Mišių transliacijos iš Vilniaus arkikatedros, perduodamos per Lietuvos radiją beveik tuo pat metu, kaip ir iš Vatikano radijo koplyčios. Pasitarusi su Lietuvos vyskupų konferencija, ir įvertinusi pasikeitusią sielovadinę būklę Lietuvoje, Vatikano radijo vadovybė nutarė sustabdyti lietuviškų Mišių transliaciją. Pranešimo pabaigoje Vatikano radijo programų direktorius kunigas Federico Lombardi vadovybės vardu dėkojo visiems, per ilgus metus ištikimai užtikrinusiems šią dvasinę tarnystę Lietuvos žmonėms, negalėjusiems pilnai naudotis religijos laisve. Dėkojo buvusiems ir dabartiniams Vatikano radijo lietuviškosios programos darbuotojams, operatoriams, technikams, popiežinės lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje kunigams ir auklėtiniams. (**VR**).

Mes ir jūs abipus vandenyno

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tik 2% (partinė nomenklatūra) turėjo normalias gyvenimo sąlygas, užtikrintas valstybės, ir tam tikra "kombinatorių" dalis. Šios grupės tik ir galėjo (tiek politine, tiek ir ekonomine prasme) važinėji po užsienius. Jų moralė ir darbai įvertinti "homo sovieticus" pavadinimu. Ar jie gali visiems lietuviams atstovauti?! Juk jie tiek plačiuoju mastu (Rusija), tiek individualiai vis dar gyvena socializmo idėjomis ir tuo pačiu metu dviveidiškai ištiesę ranką prašo išmaldos! Tuo tarpu tikrieji lietuviai dirbo ir tebedirba dvigubai savo sveikatos sąskaita, bet išmaldos neprašo. Jie ir neturi lėšų važinėti po užsienius. Dabar, jeigu jie ir atvyksta pas jus, tai dažniausiai įsidarbina (ačiū jums už pagalbą) ir savo uždarbiu padeda Lietuvoje likusiai šeimai.

Taigi, ką jūs, už vandenynų gyvenantys, matėte pas save? Be tų kelių Lietuvos kankinių (A. Svarinsko, N. Sadūnaitės, B. Gajausko), už kurių bilietus jūs sumokėjote, tik partinę nomenklatūrą ir kombinatorius. Ari pagal juos galima vertinti mus visus?

O iš tikro dauguma mūsų abipus vandenynų esame vieni kitų verti tie patys lietuviai. Darbštūs, dori ir Tėvynei ištikimi. Vieningai siekėme laisvės Lietuvai, ir tai mūsų stiprybė. Ir neleiskime mūsų skaldyti. Jokia dingstimi. Juk skiriame degutą nuo medaus.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

• **Didžiuosius žmones lydi kančia, kaip kalnus audra. Bet ant jų keterų lūžta audros ir tampa lygumų apsauga (Jean Paul)**

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

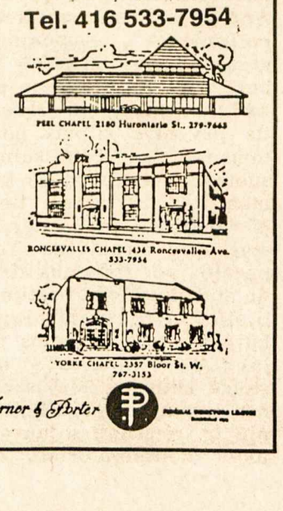

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sumažinti eismo nelaimes greitkeliuose. Opozicijai betgi atrodė, kad radaro nuotraukų baudomis buvo siekiama tik greito valdžios pasipinigavimo.

Ontario provincijos policijai buvo parūpinti keturi maži uždengti sunkvežimukai, stovintys pakelėse ir specialiomis radaro nuotraukomis nufotografuojantys pravažiuojančių automobilių greitį bei jų registracijos plokštes. Greičio ribą pažeidžiančių automobilių Ontario policija nesulaikydavo. Tad iš tikrųjų greitį pažeidęs automobilio vairuotojas nebūdavo nustatomas. Policija nuotraukas su paženklinta bauda, remdamasi automobilio registracijos plokštėmis, nusiųsdavo automobilio savininkui. Jis turėjo sumokėti baudą, nors automobiliu tada galėjo būti važiavęs kitas vairuotojas.

Nuo 1994 m. rugpjūčio 15 d. iki 1995 m. birželio 30 d. Ontario provincijos policija buvo pasiuntusi apie 300.000 tokių radaro nuotraukų. Už jų baudas iš automobilių savininkų buvo surinkta 19 milijonų dolerių, o tokioms baudoms įgyvendinti buvo išleista puspenkto milijono dolerių. Buvo spėjama, kad tokiomis radaro baudos nuotraukomis bus sumažintas automobilių greitis ir eismo nelaimių skaičius. Tačiau eismo nelaimių skaičiaus sumažėjimas Ontario greitkeliuose radaro nuotraukų dėka tebėra neįrodytas.

Ontario premjeras M. Harris su savo ministerių kabinetu nutarė tuos išnuomotus keturis uždengtus sunkvežimukus su radaro nuotraukų aparatais grąžinti juos pagaminusiai firmai. Ontario greikeliuose vėl važinės policija, sulaikanti ne tik greičio, bet ir kitų eismo taisyklių pažeidėjus. Esą jų sulaikymas ir baudos išdavimas nusikaltimo vietoje yra veiksmingesnė priemonė nelaimėms sumažinti.

Ontario vyriausybė taipgi nutarė atsisakyti su finansine valdžios parama statomų pigesnių namų mažesnes pajamas turintiems miestų gyventojams. Tokius namus ar butus statydavo oficialiai pelno nesiekiančios grupės, gaudavusios finansinę bilijono dolerių paramą iš Ontario vyriausybės per metus. Beveik tokia pat suma būdavo išleidžiama pastatytų butų nuomai sumažinti. Pasak premjero M. Harrio, išaidas įsipareigojusi taupyti jo vyriausybė tiek lėšų pigesnių butų ir namų statybai neturės. Esą reikės peržiūrėti ligšiolinius pigesnių namų statybos projektus ir ieškoti kitokių būdų statybos kainoms ir butų nuomai sumažinti.

Ontario provincijos rinkimus birželio 8 d. pralaimėjusių NDP socialistų vadas Bob Rae, atrodo, ruošiasi pasitraukti iš politikos. Jis jau pradėjo dalinį profesoriaus darbą Toronto universitete. Ten Massey koledže nedidelei studentų grupei rudens semestre žada skaityti politinių mokslų kurso "Galvojant apie politiką" paskaitas, o sekančių metų pavasario semestre vadovauti porai tuzinų studentų seminare apie darbo įstatymų ryšius su pramonės įmonėmis. Bob Rae yra Kanados diplomato sūnus, baigęs garsiąją Londono ekonomijos mokyklą, politiką Kanadoje pradėjęs su darbo unijomis. **V. Kst.**

A†A
JADVYGA KARALIENĖ-DUBINSKAITĖ
tragiškai žuvo

1995 m. liepos 4 d. Čikagoje. Velionė, gimusi Lietuvoje, Veliuonos valsčiuje, Pelučių kaime, gyveno Marquette Park, Čikagoje. Liko liūdintys vyras Jurgis, sūnus Medardas, marti Audronė, vaikaitis Vytas, sūnus Rytis, sesuo Teodora Ilekienė (Daytona Beach, Florida) ir sesuo Eugenija Dubinskaitė (Toronte) bei kiti giminės JAV, Kanadoje ir Lietuvoje.

A†A
prof. dr. ARIMANTUI ARBUI
tragiškai žuvus,

skausmo valandose jo šeimai, tėvams ALEI ir EDMUNDUI ARBAMS, sesutėms VIOLETAI ir RASAI nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime –

Vincas, Irena Ignaičiai
Gražina Ignaitytė
Aldona, Linas Čepai

PADĖKA

Mirus mano brangiam broliui
a.a. JONUI ULBAI,

nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams, lankiusiems ligonį namuose ir ligoninėje, kun. Eug. Jurgučiui, OFM, suteikusiam paskutinį patepimą, kalbėjusiam maldas koplyčioje ir palaikus palydėjusiam į Šv. Jono lietuvių kapines. Ačiū parapijos kunigams už atnašautas iškilmingas Mišias, svečiui kunigui iš Lietuvos už prasmingą pamokslą ir vargonininkei D. Radtkei už gražų giedojimą.

Dėkojame giminėms ir visiems artimiesiems už užprašytas Mišias, gėles, aukas ir užuojautas. Ačiū M. Povilaitienei ir P. Ledienei už rūpestį renkant aukas: "Tremtinių grįžimo fondui", "Tėviškės žiburiams" ir "Kovai su vėžio liga Lietuvoje"; B. Raščiauskienei už maisto paruošimą, ponioms už saldumynus ir visas kitas paslaugas tariame nuoširdų ačiū.

Su dėkingumu jūsų –

Regina ir Antanas Ulbos

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Gyvybių aukos prikels Lietuvą

Laisvės kovotojų ir tremtinių prisiminimas

A. ŠMULKŠTIENĖ

Čikagos ALTos skyrius birželio 11 d. surengė sibirinių trėmimų minėjimą, pradėtą vėliavų pakėlimu ir iškilmingomis pamaldomis Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje. Mišias atnašavo kan. Vaclovas Zakarauskas ir pasakė pamokslą. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino, solo giedojo sol. Margarita Momkienė, vargonavo muz. Ričardas Sokas. Tuojau po Mišių visi rinkosi į parapijos salę.

Susirinkimui vadovavo Čikagos ALTos sk. pirm. Matilda Marcinkienė. Šauliai ir ramovėnai įnešė vėliavas, sugiedotas Lietuvos himnas. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. Jonas Kuzinskas.

Pirmas kalbėjo Sibiro tremtinys Povilas Vaičekauskas, pasakęs, kad norėtų paaiškinti prigimtį to blogio, kuris užgulė mūsų kraštą. Blogio esmė esanti surišta su Lenino vardu. Ne Hitleris, o Leninas įsteigė konclagerius. Jo mėsmalį įgyvendino Stalinas ir jo įpėdiniai. 1941 m. birželio 14-18 d.d. buvo išvežta daugiau kaip 34 tūkstančių žmonių. Pasitraukiant nužudyta Pravieniškėse, Panevėžyje, Rainiuose ir kitur 1114 žmonių. Buvo įsakymas šaudyti, jei nebus vietos vagonuose.

Toliau jis papasakojo apie tremties sunkumus bei žiaurumus. Prisiminęs visų okupacijų aukas, sovietinę tautžudystę, vertindamas dabartinę būklę Lietuvoje, kvietė stiprinti lietuvių vienybę ir išeiviams bendrauti su tais Lietuvoje gyvenančiais žmonėmis, kurie supranta tas pačias sąvokas, kaip tremtiniai, politiniai kaliniai, laisvės kovotojai. Jis sakė, kad Lietuvoje dar gyvena apie 450 buvusių partizanų, kurių pensija mėnesiui yra 120 Lt, tuo tarpu buvę stribai gauna 400-1400 Lt.

Svečias iš Lietuvos Jonas Čeponis perdavė partizaninio judėjimo sveikinimus bei linkėjimus. Jis pabrėžė, kad Lietuvą mylėjusių pralietas kraujas prikels Lietuvą, kad iš tremties į Lietuvą sunku grįžti. Ragino išeivius reikalauti grąžinti pilietybę. Kova už laisvę dar nesanti baigta.

Inž. Pilypas Narutis, Stutthofo koncentracijos stovyklos kalinys nr. 21244 papasakojo apie gegužės 8-10 d.d. Stutthofe įvykusį Antrojo pasaulinio karo pabaigos minėjimą ir pačią koncentracijos stovyklą, kurioje 1945 m. jau kentėję 110 tūkstančių žmonių iš 23 kraštų.

Stutthofe yra įsteigtas Lenkijos valstybinis muziejus atidarytas nuo gegužės 1 iki rugsėjo 30 d. ir jį galima lankyti nemokamai. Į minėjimą iš Lietuvos buvo atvažiavęs visas autobusas Stutthofe žuvusiųjų artimųjų (P. Narutis perskaitė jų pavardes). Buvo Lietuvos TV, keli istorikai. Stutthofo krematoriumo patalpose susirinko lietuviai pagerbti nukankintus tautiečius. Dalyvaujant Lietuvos ambasadoriui ir konsului Lenkijai, buvo padėta paminklinė lenta.

Išnešus vėliavas, prasidėjo minėjimo meninė dalis — dailiojo žodžio ir muzikos pynė, pavadinta "Mortuos voco". Ją paruošė muz. R. Sokas. Atliko muz. R. Sokas, sol. Genovaitė Bigenytė ir dailiojo žodžio interpretatorė Dalia Sokienė. Ši gerai paruošta ir puikiai perteikta muzikinės palydos, solo dainų ir eilėraščių pynė labai tiko dienos minčiai ir paliko visiems atsilankiusiems gilų įspūdį.

Minėjimas baigtas "Lietuva brangi".

Minėjime dalyvavo ne tik jau čia seniai įsikūrę lietuviai, bet ir naujai atvykę. Erdvi parapijos salė buvo pilnutėlė žmonių, kurie atėjo pagerbti trėmimų aukas ir visus žuvusius kovotojus.

HOMELIFE

HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Amerikos lietuvių tarybos (ALT) surengtame sibirinių trėmimų minėjime 1995 m. birželio 11 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, Čikagoje. Iš kairės: PILYPAS NARUTIS, MATILDA MARCINKIENĖ, JONAS ČEPONIS ir POVILAS VAIČEKAUSKAS **Nuotr. Z. Degučio**

Kanadiečių ir lietuvių dailės paroda

Kanadiečio, studijavusio Vilniuje, ir jo draugų kūrinių paroda Toronte

Įvairių meno formų ir tikslų pažinimo kelias yra ilgas ir sudėtingas. Kaip ir daugelyje gyvenimo sričių, naudinga ir svarbu yra atviru protu ir širdimi žvelgti į kūrybą. Kalbant apie moderniąsias meno formas, nebūtina tokią kūrybą mėgti ar ja grožėtis — tai net nėra jos tikslas. Galima pripažinti kūrėjo pastangas, pajusti spalvų, formų arba panaudotos medžiagos sudarytą nuotaiką, arba tik pagalvoti apie kūrėjo sukurtą "mįslę".

Tokie įspūdžiai apie "modernų" meną pasitvirtino pasikalbėjus su jaunu menininku **Paul Safarian,** kuris 1992-1993 m. studijavo Vilniaus dailės akademijoje. Pokalbyje su juo teko sužinoti, kaip jis atsirado Lietuvoje ir kokie buvo jo kelionės rezultatai.

— Kur mokėtės ir kurioje meno srityje dabar darbuojatės?

— Gimiau Toronte 1963 m., čia augau ir studijavau Ontario College of Art, vėliau Nicos dailės akademijoje Prancūzijoje, baigiau Guelph universitetą bakalauro laipsniu. Mano tėvas yra armėnų kilmės ekonomikos profesorius Toronto universitete; susipažino su mano motina amerikiete Berkeley universitete Kalifornijoje. Aš užsiimu fotografija ir "instaliacijomis" — trijų dimensijų kūriniais, kurie nepriskaitomi prie skulptūrų kategorijos.

— Kas paskatino važiuoti į Lietuvą studijuoti?

— Bebūdamas OCA susipažinau su Lietuvoje vaikystę praleidusia Irma Makariūnaite, kurios motina Rita Bulovaitė, irgi menininkė, supažindino dukrą su Vilniaus dailės akademijoje dėsčiusiu, dabar Niujorke gyvenančiu K. Zapkum. Jis paskatino Irmą važiuoti į Lietuvą tęsti studijų, o Irma prikalbino mane.

— Kaip sekėsi Lietuvoje?

— Iš karto nuvažiavus atrodė, kad buvome padarę didžiulę klaidą. Daug kas į mus žiūrėjo labai šaltai, kaip į "dekadentiškų Vakarų" menininkus. Buvo sunku užmegzti ryšius, bet pagaliau susiradome K. Zapkaus buvusių studentų, kurie mus globojo. Aš buvau priimtas į Vilniaus dailės akademijos šeštą kursą. Susipažinome su SEL arba "Super ex libris" grupės menininkais, kurių požiūris į meną mums buvo itin įdomus. Jie rengia parodas ir kartu ir atskirai, vengia "grupės" pavadinimo, tačiau juos sieja užsidegimas, įsigilinimas į savo meną. Jie rodo norą diskutuoti, klausti "kodėl". Lietuvos kontekste jie yra laikomi radikaliais.

— Kaip atrodė moderniojo meno lygis Lietuvoje?

— Mums greit paaiškėjo, kad Lietuvoje informacija apie meno raidą ilgai buvo ribota. Daug pasako pats faktas, kad VDA direktorius buvo KGB pulkininkas. Pomodernistinę bangą visi sekė, bet be pilno supratimo apie jos principus ir kontekstą.

— Ar dalyvavote parodose būdamas Lietuvoje?

— Taip. Vienas pirmutinių projektų buvo istorinių vietovių nuotraukos, pvz. Martyno Mažvydo bibliotekos, seimo rūmų ir kt., atspausdintos plakatuose su tekstu. Viename, pavyzdžiui, buvo įrašyta "Ačiū už patarimą — per vieną ausį išklausiau, per kitą tavo kitokias kalbas išgirdau". Tokių plakatų buvo septyni. Šis "Projektas visuomeninėje aplinkoje" (Public Sphere Politics, kuriam vertimo ilgai ieškojome), aiškiai neįprastas dalykas Lietuvos publikai. Jo tikslas buvo išryškinti tų vietų svarbą, priverčiant žmogų naujai į jas pažvelgti bei pasukti galvą apie teksto reikšmę.

Kitas mano projektas buvo šimto televizijos vaizdų nuotraukų rinkinys, pavadintas "Aišku, kaip juoda ant balto"... Čia buvo galima pagalvoti apie politines nuotraukų užuominas.

Taipgi prie Dailės akademijos rūmų — Bernardinų šventovės suruošiau naktį rodomą skaidrių seriją "Tikėjimas". Su SEL nariais dalyvavau parodose Vilniaus Artilerijos bazėje 1992 m. ir Rygos arsenale 1993 m. spalio mėnesį.

— Kokie Jūsų ateities planai?

— Šią vasarą organizuoju parodą Toronto Fort York tvirtovėje — "Stone Powder Fort York", kurioje dalyvaus ir SEL nariai Tomas Gečiauskas, Sigitas Lukauskas, Sigitas Staniūnas ir Rasa Staniūnienė. Kaip visada, jie domėjosi galimybe puoselėti istorinių vietovių karinių-kultūrinių elementų sąryšį su visuomene. Ten dalyvauju ir aš su dar penkiais Kanados jaunais menininkais (Panya Clark, Kevin Kelly, Liz Magor, Glenna Matoush ir Peter Randall). Man teko visas ruošos darbas. Reikėjo gauti paramą iš įvairių Kanados organizacijų, įskaitant ir Kanados lietuvių fondą, kuriems esame dėkingi. Šios parodos tikslas yra atkreipti visuomenės dėmesį į žinomą vietovę, kurios reikšmė Toronto, Kanados ir 1812 m. kare dalyvavusių lietuvių istorijoje dažnai pamirštama. Paroda vyks nuo liepos 8 iki spalio 28 d. Tikimės sudominti ne tik turistus, bet ir studentus bei mokytojus, šeimas ir istorijos mėgėjus. Parodą remia Toronto miestas ir "Toronto Historical Board". Tikimės tai bus lankytojams proga pamatyti ir tvirtovę, ir meną iš naujos perspektyvos. Jų laukia įdomi išvyka į praeitį su modernaus meno atspalviu.

Kalbėjosi **R. S. Jonaitienė**

Įvairios žinios

Ilinojaus valstijos atstovas JAV kongrese Dick Durbin pasiūlė du pakeitimus užsienio paramos paskyrimų įstatymo projektui, kuriuo numatoma finansinė bei kitokia parama atsikuriančioms Rytų ir Vidurio Europos (RVE) demokratijoms. Abu pakeitimai buvo priimti. Pirmuoju apsaugotas pilnas finansavimas RVE "Enterprise Funds" arba įmonių fondų, kurie teikia kapitalą investicijoms, paskolas ir techninę pagalbą mažiems ir vidutiniams verslams RVE ir naujai nepriklausomoms valstybėms. D. Durbin viename savo pasiūlyme stengėsi užtikrinti, kad visi įmonių rėmimo fondai būtų visiškai finansuoti prieš pradedant vykdyti naujus paskyrimus kitiems kraštams. (Baltijos fondas ligšiol buvo gavęs tik 30% žadėtų 50 milijonų dolerių.). Antrame pasiūlyme pabrėžta, kad visi buv. sovietų okupuoti kraštai yra svarbūs JAV saugumo interesams (ne tik Rusija, kaip anksčiau buvo parašyta įstatymo projekte). Jo pasiūlymus rėmė JAV lietuvių bendruomenė ir priėmė "Appropriations" komitetas.

Šiaurės Italijoje, Bassano mieste yra įsisteigęs "Pro Familia" vardu pasivadinęs komitetas remti mons. Vytauto Kazlausko rūpesčiu įkurtą pagalbos fondą "Vaikų tėviškės namai". Lietuvos garbės konsulo Veneto apylinkėje Amberto Bertoldi iniciatyva į finansavimo paramą įsijungė NICO prekybos bendrovė, įsipareigojusi nuo 1995 m. birželio 1 d. per vienerius metus parduodamų prekių pelno vieną nuošimtį skirti vaikų miestelio Marijampolėje statybai. Tai susidarys stambi suma. Bendrove NICO yra įsteigusi mokyklą "Etika ir ekonomika". Siūloma pasinaudoti šios mokyklos paslaugomis šeimyniniam verslui Lietuvoje propaguoti ir platinti etikos principus ekonomijoje. Bus sudarytos sąlygos jauniesiems lietuviams verslininkams stažuotis toje mokykloje. Bassano žmonės yra gerai susipažinę su Lietuvos praeities ir dabarties problemomis. Kai kurie jų yra buvę Lietuvoje. **Inf.**

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininko Balio Gajausko pranešimu, sveikatos apsaugos ministeris A. Vinkus ir Vilniaus universitetinės "Raudonojo kryžiaus" ligoninės vyr. gydytojas G. Degutis pasiūlė visos Lietuvos politiniams kaliniams bei tremtiniams gydytis čia paminėtoje ligoninėje, į kurią be jokio atskiro siuntimo galima kreiptis. Deja, ligoninei dar trūksta šiuolaikinių priemonių bei prietaisų, vaistų ir tvarsliavos. Kreipiamasi į tautiečius prašant paramos. Aukas bei įvairią kitą paramą nukreipti adresu: Vilniaus universitetinė "Raudonojo kryžiaus" ligoninė, Žygimanto g–vė nr. 3, 2001 Vilnius, tel. 629127, faksas 629619. Siunčiant paramą reikėtų nurodyti, kad ji yra skiriama politinių kalinių ir tremtinių gydymui.

• Ne savo noru pasitraukiau iš tėvynės... Dėl amžiaus gal ir nebegrįšiu ten gyventi, bet knygas, kurias rašiau saviesiems, norėčiau grąžinti Tėvynei. **(Alė Rūta)**

"Šilas" vaišių metu Kanados Hamiltone **Nuotr. J. Sendžiko**

Svečiuose pas užjūrio brolius

Kelionė su dainuojančia partizanų grupe "Šilas"

ANTANINA GARMUTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tautiečių namuose

Vėl apgyvendino pas svetingus tautiečius. Aš svečiuojuosi pas Danutę ir Leoną Petronius. Šeimos galva inž. Leonas — dalykiškas pramoninin-kas. Sėkmingai tvarkosi nuosavoje skaičiavimo mašinų gamykloje, turi keletą žemės sklypų kitose vietovėse. Jis domisi politiniu Lietuvos gyvenimu, buvusių partizanų buitimi — užsirašo keletą jų adresų. Ir trumpai, vyriškai sako:

— Neleiskite komunistams užvaldyti Lietuvos!

Ponia Danutė, elegantiška ir maloni, kaip įprasta amerikietėms, šiuo metu vadovauja Detroito lietuvių šaulių kuopai.

"Laikykis, Narsuole"

Sekmadienio, kovo 26 d. "Šilas" įvesdinamas į Dievo Apvaizdos šventovę šv. Mišioms. Staiga matau, kaip tame pačiame suole sėdinti Marija Gražulienė tyliai sukniumba. Širdis. Juozas Skaržinskas atneša vandens. "Laikykis, Narsuole, prisimink kaip jaunystėje, išbėgusi iš susprogdinto bunkerio, pati save operavai — 3 ar 4 skeveldras iš savo kūno ištraukei..." Marija, išbalusi kaip drobė, čiulpia nitroglicerino tabletes. Atsigauna. O mes esame pasiryžę viskam: jeigu kurie ir iškris, likusieji ištvers! Paskutinis "partizanų žygio" koncertas...

Klausytojų netrūko

Šviečia saulė Detroite. O parapijos salė — pilnutėlė. Veltui baimintasi, kad dauguma tautiečių šį metų laiką praleidžia Floridoje ir klausytojų pritrūks. Nepritrūko. Ir mes jau nebesijaudiname taip, kaip pirmąjį kartą Čikagoje. Jau beveik tikri "scenos vilkai". Mūsų nereikia plačiai pristatinėti klausytojams. Lietuviškoji spauda kasdien rašo apie "Šilą". Esame tokie, kokie esame: kaip ant delno. Tačiau ir dainininkų, ir klausytojų širdys eilinį kartą suvirpa kai pasigirsta baladės apie partizanų žūtį žodžiai:

Keturioliktą dieną gegužės
Nuo paukštelių skambėjo giria.
Į žaliuojantį kaimą Dzūkijos
Atplasnoj' raudonoji gauja...

Ir dar ryžtingiau skamba gyvų mūsų karo vyrų posmai:

Bolševikai tegu žino, —
Jog dar kartą žygis bus:
Iš miškų ir iš beržynų
Vyrai jiems suruoš kapus!

Ir atlikėjai, ir publika tokie artimi vieni kitiems. Salė dūzgia pritarimu. Jaučiamės stiprūs. Atsigavome moraliai, atkutome fiziškai. Po koncerto dar ilgai bendravome su tautiečiais. Labai maloniai buvau nustebinta čia sutikusi Algimantą Bražėną, Nijolės Bražėnaitės-Lukšienės brolį. Pasikalbėjome ir su Jonu Urbonu, Saulium Šimoliūnu ir kitais Detroito lietuviais.

Sklidini įspūdžių rytojaus dieną išvykome į Čikagą. Visą kelią lijo. Ir kažin, ar tai buvo tik dangaus ašaros?...

Lik sveika, Amerika!

Žaibu pralėkė tos 22 dienos pas užjūrio brolius ir seses. Mintyse sustabdžiau įvykių kaleidoskopą. Jaunystėje — Sibiras, o persiritus į antrąją amžiaus pusę — Amerika. Tarsi atpildas. Du kartus gyvenime buvau labai laiminga. Pirmąjį — kai grįžau iš Sibiro ir apkabinau Mamą. Antrąjį — kai apsilankiau pas užjūrio lietuvius. Kokia neišpasakyta širdžių artuma!

— Ar tikslas pasiektas? — klausia lietuvė, atvykusi iš Tėvynės.

— O taip! Be jokios abejonės.

Iš šalies geriausiai matosi. Todėl teisingi Vytauto Paulionio, Čikagos lietuvio žodžiai:

— Jūsų koncertai, labiau negu bet kas, sujungė Lietuvą su išeivija! Važiavo į čia daug. Ir visokių. Mūsų širdims jūsų trūko.

Paulionių namuose praleidžiu paskutinę dieną. Žinau, kad būdama toli nuo čia, pasiilgsiu šių žmonių labiau nei kai kurių, Lietuvoje giminėmis vadinamų. Tokia tikrovė.

Partizanė Marija Gražulienė, "Šilo" vadovė, žavisi gražiu užsienio lietuvių bendravimu. Organizuotumu. Korektiškumu. Ji sako:

— Garbė jiems už pastangas išlaikyti tautiškumą. Išsaugotas lietuviškas tradicijas. Darbštumo, taupumo ir praktiškumo mums reikia mokytis iš jų. Ypač dabar, šiuo sunkiu Lietuvai pereinamuoju laikotarpiu. Dėkingi esame. Visiems. Čia mus supo neaprašomo gėrio širdys. Atjautimas. Jų ašaros, klausantis mūsų dainų, gyvens mumyse, kol mes gyvensime.

Paliekant Ameriką, sieloje gera, kad mūsų koncertai — renginiai turėjo paklausą: vietoje programoje planuotų 6 įvyko net 11.

— Jūs suprantat, — sako Stasė Paulionienė, — ką tai reiškia? Ir kuo mes kvėpuojame?

— Tuo pačiu oru. Ir esame nedaloma tautos visuma, — pritaria jos vyras Vytautas.

— Iš širdies džiaugiamės, — tęsia Marija Gražulienė, — kad mes, praėję lagerius, pensininkai ištvėrėme čia tokius didelius fizinius ir jausminius krūvius ir sugebėjome užsidirbti sau kelionėms, vaišėms, reklamai, nuotraukoms bei visoms kitoms išlaidoms! Be to, sudarėme galimybę Čikagos rengėjams mūsų pelną (tik kažkodėl su mumis nederinant) paskirti kitai panašaus pobūdžio organizacijai (Lietuvos laisvės kovų sąjūdžiui — LLKS).

Amerikiečiai — "biznio" žmonės. Mes tuo nesistebime. Todėl Klemensui Tamaliūnui kyla logiškas klausimas:

— Kažin kaip jaunų, sveikų, profesionalų-artistų grupės, atvykusios koncertuoti į JAV, užsidirba sau kelionėms, salėms, vaišėms ir panašiems reikalams? Ir kokia jų pelno dalis yra skiriama Lietuvoje vargstančioms organizacijoms? Kokioms?

Šių klausimų mes, žinoma, neišsiaiškinsim. Ir mums, bebaigiantiems nugyventi gyvenimus, idealistams, tai nėra jau taip svarbu. Juk ne tik dainoje mes:

Atidavėm viską Tėvynei,
Gražiausias dienas, kaip
gėles!...

Ir kiti atiduos: kaip kas sugeba. Nereikia norėti šablono.

Mūsų rėmėjai

— Gerai, kad JAV Lietuvių bendruomenei nelikome skolingi, — pastebi Marija Gražulienė. Bet mano sąžinę slegia tai, kad mes niekuo negalėjome — ir jau negalėsime — atsilyginti tiems geradariams, kurie mus globojo, maitino, apnakvydino, vežiojo. Tiems, kurie beveik visuose koncertuose mus individualiai rėmė. O juk jie — ne milijonieriai. Tokie patys pensininkai kaip ir mes. Skaudu, kad jiems tegalime tarti PARTIZANIŠKĄ AČIŪ!

Esame gyvi tautos kovų ir kančių liudytojai. Išdainavome Jums Laisvės kovų dainas, išpasakojome kančias. Grįžtame laimingi, atlikę savo užduotį "iš širdies į širdį".

Kelionė — istorinė. Todėl bus įamžinta. Ta pačia proga dėkoju visiems, kurie nupirko mano atsivežtas knygas! Tikriausiai jie suprato, kad savo lėšomis leisti knygas Tėvynėje yra nelengva. (Ypač šiuo metu nepageidautina laisvės kovų tematika).

Grįžtame apdovanoti. Tos sumos nėra didelės. (Vienos kitos jūsų pensijos dydžio — kiekvienam iš mūsų). Tai palengvins mūsų buitį ir pagelbės gyvenimiškuose reikaluose.

Ačiū, ačiū, ačiū...

Išvykstame su neužmirštamais įspūdžiais ir prisiminimais. Esame be galo dėkingi dr. Petrui Kisieliui, Marijai Remienei, Birutei Jasaitienei už iškvietimus, nuolatinį rūpestį bei koncertų organizavimą JAV miestuose, Vyt. Kulniui — Kanadoje; vairuotojui Albinui Hofmanui, paaukojusiam mums savo laiką ir įtemptą darbą 2-jų valstybių keliuose.

Nuoširdžiai dėkojame kunigui G. Kijauskui (Klivlande), S. J. Sendžikams (St. Catharines), A. Mikalauskui (Hamiltone), J. Mažeikai (Wasagoje) ir visiems geradariams bei globėjams ir koncertų lankytojams.

Ačiū kiekvienam bendraminčiui už parodytą širdies šilumą. Už gerumu švytinčius veidus. Akis. Šypsenas. Mes jų nepamiršime!

Grįžtame

Grįžtame tarsi įgavę antrąjį kvėpavimą. Valgyti savo vargo duonos. Į tą šalį, kur, anot poeto Henriko Nagio, "atėjo žiema po žiemos". Taip. Komunistų "Aukso amžius" Lietuvoje baigėsi. Dabar komunistai, virtę aferistais, kuria sau "Deimanto amžių". Jie pamiršo, jog deimantas dega... (Tai tik — anglies atomai). Dygsta pragaro sėklos Lietuvoje, sėjamos Rytų vėjų. Jos sprogdina nepriklausomybę iš vidaus. Bolševizmas, prisidengęs demokratijos apdaru, stumia mus atgal į Rusijos glėbį. Dvasinė okupacija. Bet visų nenupirks. Jūsų neišsems. Nes okeanų neišsėmė. Ir užjūrio lietuvių (tikrų!) nenupirko. Liekame ištikimi Laisvei. Gyvenimui. Lietuvai.

Laikas stipresnis už mus. Bėgs metai. Bet atmintis stipresnė už laiką. NEPAMIRŠIME.

Mes grįžtame į ten, kur banguoja Tėvynės rugiai. Ir Nemunu vasaros plaukia.

Lik sveika, lietuviškoji Amerika! **(Pabaiga)**

Šiliečiai po koncerto Detroite apdovanoti gėlėmis 1995.III.26

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NYKSTANTYS KAIMAI

Jaunieji Lyduvėnų kraštotyrininkai susirūpino Šiluvos apylinkėse nykstančiais kaimais. Juos padės išsaugoti istorijai darbščių kraštotyrininkų surinkta medžiaga.

ŠKIRPA JAU PETRAŠIŪNUOSE

Pirmasis Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, nepriklausomybės kovų dalyvis, diplomatas, generalinio štabo plk. Kazys Škirpa gimė 1895 m. vasario 18 d. Namajūnuose, dabartiniame Pasvalio rajone, o mirė 1979 m. rugpjūčio 18 d. JAV sostinėje Vašingtone. Visiems žinomas jo vadovavimas Lietuvos aktyvistų frontui, 1941 m. birželio 23 d. sukilimui, paskelbtos ministerio pirmininko pareigos sukilėlių sudarytoje laikinojoje Lietuvos vyriausybėje. Jų eiti Lietuvon betgi velionies neišleido jį Vokietijoje izoliavusi nacių Trečiojo Reicho vyriausybė. Turbūt labiausiai velionis pasižymėjo 1940 m. liepos 22 d. iš Berlyno Kaunan išsiųsta nešifruota telegrama, smerkiančia Maskvos iniciatyva sudarytą "liaudies seimą" bei jo veiksmus. "Dienoje" birželio 17 d. Gabrielės Jukelytės pateiktame K. Škirpos telegramos tekste rašoma: "Dabartinį seimą kaip rinktą po svetima militarizmo okupacija ir svetimos valstybės priespauda, slopinat kitokios negu komunistų partijos reiškimą, laikau nekompetentingu reikšti bet kuriuo klausimu mūsų tautos tikrąją valią. Protestuoju prieš jos sudarytus liepos 21 d. nutarimus įvesti Lietuvoje sovietų santvarką ir Lietuvą įjungti į Sovietų Rusijos sudėtį, tuo panaikinant Lietuvos valstybinę nepriklausomybę..." Už šią telegramą iš K. Škirpos buvo atimta pradedamos sovietinti okupuotos Lietuvos pilietybė. Š. m. birželio 15 d. urnas su tėvo Kazio Škirpos ir motinos Bronės Neniškytės-Škirpienės palaikų pelenais Vilniaus orauostin parskraidino jų sūnus Kazys Kęstutis Škirpa, marti Kristina, vaikaičiai Aleksandras ir Viktorija.

PASKUTINIS KARTAS KAUNE

Lietuvon iš Vašingtono keleiviniu lėktuvu atskraidintas urnas su pelenais orauosty pasitiko Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas, krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, generalinio štabo viršininkas plk. Valdas Tutkus, Lietuvos seimo tautinio komiteto nariai ir giminės. Tą pačią dieną K. Škirpos ir jo žmonos Bronės palaikų urnos Kaune buvo pašarvotos Vytauto Didžiojo karo muziejaus salėje. Spaudoje primenama, kad šio muziejaus ginklų rinkinį padėjo sudaryti Lietuvos kariniu atstovu Berlyne 1928-37 m. dirbęs K. Škirpa. Birželio 16 d. urnos buvo išneštos iš karo muziejaus, sodelyje trumpam sustojus prie dr. J. Basanavičiaus, dr. V. Kudirkos bei kitų žymiųjų lietuvių biustų. Iš ten jos buvo atlydėtos Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos) šventovėn, kur Mišias atnašavo jos rektorius kun. Ričardas Mikutavičius. Perlaidojimui Petrašiūnų kapinėse vadovavo sudarytos komisijos pirm. Linas Linkevičius, krašto apsaugos ministeris. "Gimtojo krašto" pranešime minimas vyriausybės vardu atsisveikinime kalbėjęs ministeris pirm. Adolfas Šleževičius, pateikiami kun. Ričardo Mikutavičiaus žodžiai: "Lietuva nori priimti visus — mirusius ir gyvuosius, kad jie stiprintų ją išbandymų, sukrėtimų, vilčių ir nevilčių metais". Rašoma, kad perlaidojime dalyvavo daug kauniečių, ypač įvairių laikų Lietuvos karių savanorių, kariuomenės vadų. Visiems šeimos vardu padėkojo perlaidotųjų sūnus Kazys Kęstutis Škirpa, žadėjęs niekada neužmiršti tokio savo tėvų pagerbimo.

"KNYGNEŠIŲ SIENELĖ"

Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje Kaune jau atstatyti beveik visi sovietiniame pokaryje sunaikinti paminklai. Aušros Ostasevičienės pranešimu "Lietuvos aide", trūksta tik tašyto akmens 8,8 ilgio ir 4,4 m aukščio "Knygnešių sienelės". Joje buvo įrašytos šimto žymiausių Lietuvos knygnešių pavardės su poeto Petro Vaičiūno ketureiliu: "Čia vienas tik šimtas įamžintas mūsų, / Kur gimtąjį raštą gabeno iš Prūsų, / O buvo ne šimtas, bet tūkstančiai šimtas, / Kur knygomis gynė nuo caro Tėvynę". Iniciatyvos "Knygnešių sienelei" atstatyti jau ėmėsi Lietuvos kultūros fondo Kauno taryba, pradėjusi rinkti kauniečių, Kauno firmų ir organizacijų aukas. Šiam istoriniam statiniui atkurti reikės apie 60.000 litų.

ZOKNIAI SKĘSTA ŽIBALE

Zoknių aerodrome prie Šiaulių buvo didelė Sovietų Sąjungos karo aviacijos bazė su moderniais įrenginiais, ilgais pakilimo ir nusileidimo takais. Problemą šiam didžiausiam aerodromui Lietuvoje sudaro net pusės jo teritorijos užteršimas laisvu aviaciniu žibalu. Pagrindinius tyrimus atliko Danijos firma "Kruger Consult", iš Danijos gamtosaugos agentūros gavusi 2.607.150 Lietuvai dovanotų kronų. Leono Peleckio-Kaktavičiaus pranešimu "Lietuvos aide", tyrimams buvo panaudota baveik šimtas kilometro gylio gręžinių. Pasirodo, Zokniai yra labiausiai užteršta buvusi karinė sovietų bazė Lietuvoje. Laisvas aviacinis žibalas užteršė pusę šios bazės 10,28 kv. km teritorijos. Gruntinio vandens paviršiuje yra susiformavusi apie 60 cm storio naftos gaminių plėvelė. Specialistų nuomone, ten turėtų būti apie 6.000 kubinių metrų žibalo ir į jį patekusio raketinio kuro, azoto rūgšties. Žibalas, sunkdamasis gilyn, gali pasiekti ir vandeningąjį horizontą, per jį patekdamas ir į Šiaulių vandenvietes. Žemę išvalyti nuo naftos siūlosi daug JAV firmų, sutinkančių tai padaryti už išsisiurbtos naftos gaminius. Danai siūlo išsiurbtą naftos kurą palikti Lietuvai. Valymo darbai truks pusantrų metų. Tad juos reikėtų pradėti dar šį rudenį. Sprendimą šiuo klausimu reikės padaryti Šiaulių savivaldybės ekologijos skyriui ir jo vadovui Romui Šemetai.

V. Kst.

Petrašiūnų kapinėse prie birželio 16 d. perlaidotų plk. KAZIO ŠKIRPOS, politiko, diplomato, 1941 m. tautos sukilimo vadovo, ir jo žmonos Bronės palaikų naujos kapavietės. Viktoro Kapočiaus nuotraukoje "Gimtajame krašte" – urnas su pelenais iš Vašingtono atskraidinusieji šeimos nariai: marti Kristina, sūnus Kazys Kęstutis Škirpa, vaikaičiai – Aleksandras ir Viktorija

Mokslo ir širdies žmogus

Prisimenant velionį dr. BRONIŲ POVILAITĮ, mirusį Kanadoje prieš dešimtį metų

ANGELIKA SUNGAILIENĖ

A. a. dr. BRONIUS POVILAITIS

1995 m. liepos 17 d. sueina dešimt metų nuo agronomo, mokslininko dr. Broniaus Povilaičio mirties. Ši sukaktis duoda progą prisiminti jo asmenybę, mokslinį darbą ir veiklą lietuvių visuomenėje.

Gimęs 1907 m. Šiaulių apskr., Žeimelio valsčiuje, Diržių kaime, pradinius mokslus ėjo Linkuvoje. 1925 m. įstojęs į Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje, ją baigė diplomuoto agronomo laipsniu 1930 m. Ten pat dirbdamas Bendrosios žemdirbystės katedroje pasiekė docento laipsnį. Kaune – žemės ūkio ministerijoje – vadovavo sėklų kontrolės stočiai.

Pasitraukęs į Vakarus, kurį laiką dėstė Baltiečių un–te prie Hamburgo. Gavęs "Lady Davis Foundation" stipendiją, 1949 m. atvyko į Kanadą. McGill un–to MacDonald kolegijoje dirbo kaip augalininkystės, selekcijos ir genetikos šakų specialistas. Įsigijęs doktoratą 1954 m., liko moksliniams tyrinėjimams ligi 1957 m., kada perėmė atsakingas pareigas valstybiniame tabako tyrimo centre Delhi, Ontario. Čia dirbo ligi anksčiau pensijos. Per trisdešimt mokslinio pobūdžio straipsnių, išspausdintų profesiniuose žurnaluose Š. Amerikoje ir dvi knygos liudija jo kruopštaus ir metodiško darbo apimtį.

Pirmoji knyga "Žemės ūkio akademija" (1979, Chicago) – jos kūrimosi, asmenų ir nuveiktų darbų istorija. Tačiau neįkainojamos reikšmės Lietuvai ne tik dabar, bet ir ateinančioms kartoms turi jo antroji knyga "Lietuvos žemės ūkis 1918–1940: jo raida ir pažanga". Tai stambus, rūpestingai paruoštas ir išbaigtas veikalas, parodantis, kiek daug buvo pasiekta įvairiose žemės ūkio šakose, kiek įsteigta įmonių, tyrimo ir pagalbos punktų per tokį trumpą laikotarpį.

Visais laikais pagrindinis Lietuvos turtas buvo žemė ir jos derlius. Sovietams nusiaubus Lietuvą, vienas pirmųjų jų tikslų buvo sunaikinti žemės ūkį, nuslėpti ir suklastoti sąžiningų žmonių darbu pasiektus rezultatus, sunaikinti archyvus ir dokumentaciją, kad neliktų jokio ženklo, kas nepriklausomybės metais buvo sukurta. Sukolchozintos Lietuvos užduotis buvo ne kelti savo krašto žmonių gerovę, bet maitinti amžinai alkaną Sovietų sąjungą.

Knygos pabaigoje autorius rašo: "Sugebėjimas ir ištvermė negali būti taip lengvai nei įkvėpta, nei sunaikinta, ir tik tos žmonių savybės turės pagrindinės svarbos, iš naujo bekuriant vėl išsilaisvinusios Lietuvos žemės ūkio santvarką".

Br. Povilaičio knyga yra vienintelis išsamus šios rūšies informacijos ir dokumentų šaltinis ir jos reikšmė laikui bėgant vis auga. Jeigu jam emigracija ir nebūtų turėjusi jokios kitos prasmės, tai ši knyga jau įprasmintų jo darbą ir egzistenciją.

Nemažiau turiningas B. Povilaičio gyvenimas savo katalikiška ir lietuviška veikla. Ateitininkas nuo gimnazijos laikų, ilgametis Lietuvių katalikų mokslo akademijos, Kanados lietuvių katalikų centro, Kanados lietuvių bendruomenės narys. Paskutinėje savo gyvenamoje vietovėje – Delhi, Ontario, vienas iš Šv. Kazimiero parapijos steigėjų, o jo sudarytas šios parapijos statutas tarnavo kaip pavyzdys kitoms. Jis buvo pagrindinis "Lietuvių enciklopedijos" (Boston) žemės ūkio skyriaus redaktorius, autorius eilės straipsnių ir paskaitų apie lietuvių veikėjus. Dar nepriklausomoje Lietuvoje už veiklą agronomų sąjungoje buvo tuometinės vyriausybės apdovanotas Gedimino ordinu.

Ne trumpu straipsneliu, bet didele išsamia studija tebūtų galima tinkamai aptarti Br. Povilaičio mokslinį ir visuomeninį darbą. Tai geriausias pavyzdys tiems, kurie skundžiasi, ieškodami gyvenimo prasmės. Jo pagrindinis rūpestis buvo, ar užteks laiko įvykdyti darbams, kuriuos buvo užplanavęs ateičiai.

Kaip asmuo Br. Povilaitis pasižymėjo išbalansuotu temperamentu, kantrybe ir nuosaikumu – charakterio bruožais, būdingais mokslininkui. Nepaisant nuveiktų darbų, viską gaubė kuklumas: jis mokėjo pastūmėti į priekį kitą, pats pasilikdamas nuošaliai. Daug mieliau kalbėjo apie kitus ir beveik niekad apie save. Domėjosi jaunais žmonėmis, stengėsi jiems padėti. Jis buvo vienas tvirtų katalikiškų asmenybių, kuris savo principais sugebėjo išlikti gyvenimo aukštumoje, neprarasdamas draugiškumo, pakantumo ir šilumos savai aplinkai.

Jo žmona Monika apie jį atsiliepia su giliu jausmu ir pagarba: "Jis dalijosi su manimi mintimis ir jausmais, perskaitydavo man visus savo straipsnius, pasakojo savo planus ir rūpesčius; niekad nepajutau, kad jo intelektas nustelbtų dvasinę šilumą ir draugiškumą. Bronius buvo man geriausias universitetas".

Dabar Monika Povilaitienė yra įsteigusi jo vardo stipendiją per Prano Dovydaičio fondą (kurio centras yra Lietuvoje) vienam reikalingam pagalbos studentui–ei, norinčiam studijuoti LŽŪ akademijoje. Pirmenybė – asmeniui iš tremtinių ar politinių kalinių šeimos.

Broniaus Povilaičio kapas yra Ontario Mississaugoje, Šv. Jono lietuvių kapinėse, bet jo darbai visiems laikams liks gyvųjų tarpe.

JULIJA VINDAŠIŪTĖ, 33 m. amžiaus, Pine Bluff (Arkansas valstijoje) banko vedėja, paskirta JAV Baltųjų rūmų asistente (White House Fellow) 1995-96 metams, praneša Vašingtonas. Ši pareigybė skiriama akademinėje, profesinėje arba visuomeninėje veikloje išskirtinai pasižymėjusiems asmenims, kurie pagal WHF programą vienerius metus dirba su JAV kabineto nariais arba vyresniaisiais Baltųjų rūmų pareigūnais. Ji yra baigusi MIT (1986 m. magistro laipsniu) ir Kalifornijos Berkeley universitetą (1983 m. bakalauro laipsniu). Darbas naujose pareigose prasideda rugsėjo 1 d.

Winnipeg, Manitoba

RENATA IR EGIDIJUS STANAIČIAI susilaukė pirmagimės dukrelės.

A.a. ELENA STANKEVIČIŪTĖ, 74 m. amžiaus mirė 1995 m. birželio 6 d. **EKK**

St. Catharines, Ont.

A. a. MYKOLAS KUKANAUSKAS-KASPER mirė liepos 2 d. eidamas 83-čiuosius savo amžiaus metus. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje 1995 m. liepos 6 d.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

VAJUS "VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI" pradėtas 1991 m. gruodžio mėn. Norėdami pagelbėti Lietuvos našlaičiams, apylinkės lietuviai gausiai aukojo – be progų arba pagerbdami, prisimindami mirusius. Norėjome surinkti lėšų vieno namelio statybai, bet kainos kilo, todėl surinktus $10,000 birželio mėn. 13 d. pervedėme į "Vaiko tėviškės namų" s-tą Kauno banke. Nuoširdi padėka aukojusiems ir prisidėjusiems darbu.

Union Pier, MI

A. KERAIČIO VASARVIETĖS "GINTARAS" ežero pakrantėje birželio 24 d. suliepsnojo Joninių laužas, prie kurio susirinko vakaroti apie 100 A. Kezio sukviestų lietuvaičių. Merginos pynė vainikus, Ritos Žalalytės traukoma armonika plėšė dainas, sukosi poros, rateliai. Vidurnaktį jaunimas ieškojo paparčio žiedo, dainos ilgai netilo. Kaip puiku, kad būdami toli nuo tėvynės dar nepamiršom prosenelių, senelių, tėvų išsaugotų papročių.

N. Ragalevičiūtė

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Rūta Kleva Vidžiūnienė, Lietuvių žurnalistų sąjungos valdybos pirmininkė, čikagiškio "Draugo" gegužės 4 d. laidoje paskelbė kreipimąsi į jaunuosius spaudos bendradarbius. Ji skatina juos perimti išeivijoje veikiančios Lietuvių žurnalistų sąjungos vadovybę ir atgaivinti jau sustabdytą leidinį "Lietuvis žurnalistas", tikėdamasi, kad su juo iškils ir naujų idėjų. Jaunuosius lietuvių sapudos bendradarbius ji kviečia atsiliepti laiškais šiuo adresu: Rūta Kleva Vidžiūnienė, 23500 Via Galera, Valencia, CA 91355, U.S.A.

JAV lietuvių jaunimo sąjungos VII-sis politinis seminaras įvyko Vašingtone gegužės 5-7 d.d. Seminarą papildė ir ta proga surengtas sąjungos narių suvažiavimas. Jame nauja JAV lietuvių jaunimo sąjungos pirmininke buvo išrinkta Ramunė Klygytė. Mišias Lietuvos ambasadoje suvažiavimo dalyviams ir Vašingtono lietuviams atnašavo kun. Antanas Saulaitis, SJ. Iš ambasadoriaus dr. A. Eidinto sužinojęs, kad atnaujintas Lietuvos ambasados pastatas tebėra nepašventintas, jį po Mišių pašventino kun. A. Saulaitis, SJ. Sieną prie įėjimo pirmajame aukšte puošia dail. P. Kalpoko paveikslas "Vasario šešioliktosios signatarai". Tame aukšte yra darbo kambarys su kompiuteriais ir dviem rašomaisiais stalais ambasados tarnautojams. Reprezentacinės išdailintos patalpos yra antrajame aukšte. Jos naudojamos ir posėdžiams bei mažesnės apimties suvažiavimams. Trečiajame aukšte jau įrengtas ambasadoriaus darbo kambarys. Ten yra dail. P. Kalpoko sukurtas paveikslas "Mindaugo karūnavimas", skirtas 1939 m. pasaulinei parodai Niujorke. Dail. Edita Nazaraitė jau kuria portretus šiame aukšte numatytai čia dirbusių Lietuvos ambasadorių galerijai.

Brazilija

Brazilijos lietuvių sąjungos rūmuose Sao Paule gegužės 28 d. buvo sušauktas šios organizacijos narių metinis susirinkimas. Valdybos pirm. Algimantas Saldys, pasveikinęs susirinkimo dalyvius, paprašė susikaupimo minute prisiminti mirusius sąjungos narius. Sekretorei Joanai Satkutei perskaičius 1994 m. susirinkimo protokolą, pirm. A. Saldys padarė metinės veiklos pranešimą. Ją apsunkino nauji valdžios įstatymai, reikalaujantys 20% pelno skirti labdarai. Tad Brazilijos lietuvių sąjungos rūmų pelną geriausia būtų sumažinti jų išorės ir vidaus remontais. Sąjungos tarybos atstovas Aleksandras Bumblis teigiamai įvertino valdybos pranešimus. Tada pagal vieną sąrašą buvo išrinkta naujoji valdyba. Brazilijos lietuvių sąjungos valdybon buvo išrinkti ir ją sudarė: pirm. Algimantas Saldys, vicepirm. Willy Ambrozevičius, I sekr. Joana Satkutė, II sekr. Nastazija Idaitė, I ižd. Pimenta Ambrozevičienė, II ižd. Robertas Bratkauskas, turto tvarkytojas Rikardas Braslauskas, socialinių reikalų vadovas Jurgis Prokopas, bibliotekos vedėjas Adilsonas Puodžiūnas. Sąjungos tarybon buvo išrinkti Jonas Jakatanviskis, Wilma Žvingėlaitė, Aleksandras Bumblis, Jonas Chorociejus, Nelsonas Ambrozevičius, Kazys Baužys, Antanas Stonis ir Antanas Šiaulys.

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjungos naujoji valdyba, išrinkta š. m. balandžio 29 d., pasiskirstė pareigomis ir darbą pradėjo Motinos dienai skirtu renginiu. Naująją valdybą sudarė: pirm. Marisa Leonavičienė, vicepirm. Roksana Platukytė, ižd. Karina Platukytė, sekretoriai Darius Leonavičius, Veronika Kavaliauskaitė ir Yaqueline Antunez, nariai Kristian Kavaliauskas, Anelė Janilionytė ir Juan C. Perez.

Velionies Anatolio Grišono, Lietuvos atstovo Urugvajuje, namai jau parduoti Montevideo mieste. Lietuvos atstovybei priklausiusius daiktus iš Argentinos atvykęs Lietuvos garbės konsulas inž. Algimantas Rastauskas paprašė globoti Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos valdybą. Laukiama Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sprendimo.

Australija

"Vyčio" sporto klubas Džylonge (Geelong) metiniame narių susirinkime išsirinko naują 1995 m. valdybą. Jo veiklai dabar vadovauja pirm. Aleksas Wiasak, vicepirm. Liucija Koszela, ižd. Liudas Bungarda, nariai Tomas Bindokas ir Michael Watach, susirašinėjimą tvarkanti sekr. Aldona Brown. Jos adresas: 68 Marshall St., Newton, Vic. 3220, Australia. Tel. (052) 217887.

ALB Sidnio apylinkės narių metinis susirinkimas susilaukė 47 dalyvių. Ataskaitinį valdybos pranešimą padarė pirm. Vytautas Juška, pasiūlęs mirusiųjų pagerbimą atsistojimu ir susikaupimo minute. Su finansiniais skyriaus reikalais dalyvius supažindino Jonas Zinkus. Naujojon valdybon buvo išrinkti ir ją, pasiskirstę pareigomis, sudarė: pirm. Vytautas Juška, vicepirm. Antanas Kramilius, sekr. Rimantė Gell, ižd. Aušra Juškienė ir Irena Ross — narė socialiniams reikalams. Kontrolės komisijoje sutiko pasilikti V. Patašius, A. Reisgys, B. Stašionis.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

PARCEL EXPRESS inc!
2100 Bloor St. W., Suite 6A
Toronto, Ontario M6S 4Y7
LIETUVOS skyrius MARGUTIS
Telefonas (416) 604-2538
DIRBAME: pirmadieniais-penktadieniais 9 v.r.– 6 v.v.
šeštadieniais 9 v.r.– 4 v.p.p.
Garantuojame greitą, pigų ir patikimą SIUNTINIŲ, AUTOMOBILIŲ ir US DOLERIŲ persiuntimą Jūsų giminėms ir draugams LIETUVOJE
MŪSŲ KAINOS TORONTE:
Persiuntimas laivu:
1 kubinė pėda arba 1 kg $6,95 plius $10 pristatymas
1 kg $1.15 plius $10 pristatymas
Persiuntimas lėktuvu:
1 kg $3.49 plius $10 pristatymas
Pervedimas JAV Dol.: 4% plius $14 pristatymas
Mūsų atstovas Vilniuje priima siuntinius ir juos pristato adresatams bet kurioje Lietuvos vietoje.
Siuntiniai nemuituojami. Kiekvienas siuntinys nemokamai apdraudžiamas $ 60.00 sumai.
Pageidaujant nemokamai paimame siuntinius iš Jūsų namų.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed's Limited šeima ir tarnautojai
"Žmonės, kurie atjaučia kitus"
Sudbury Ontario

KĘSTAS
Projektuoju ir gaminu paminklus,
darau skulptūras, portretus, bareljefus iš įvairių medžiagų (granito, vario, plieno, molio, medžio) pagal užsakovo pageidavimus.
Skambinti telefonu 905 643-4990 Kęstučiui Keparučiui.
Adresas: 1053 Barton St. E., Winona, Ontario L8E 5H1

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki..	4.75%	Asmenines nuo	13.00%
santaupas	3.50%	nekiln. turto 1 m.	8.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	6.00%		
180 dienų indėlius	6.00%		
1 m. term.indėlius	6.25%		
2 m. term.indėlius	6.25%		
3 m. term.indėlius	6.25%		
4 m. term.indėlius	6.25%		
5 m. term.indėlius	6.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	3.50%		
1 m.ind.	6.25%		
2 m.ind.	6.25%		
3 m.ind.	6.25%		
4 m.ind.	6.25%		
5 m.ind.	6.50%		

Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu.
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Vargas lapojo, poezija žydėjo

Atsisveikinant su velioniu poetu Vladu Šlaitu

K. BARĖNAS, Londonas

Iš supamo Berlyno 1945 m. balandžio mėn. pabaigoje trejetas mūsų išvažiavome į Šlezvigą Vokietijos šiaurėje. Ten leido mums apsigyventi mokykloje, kurioje jau radome trejetą jaunų lietuvių, nusimetusių vokiškas uniformas. Mūsų vis daugėjo.

Kai baigėsi karas, vieną gegužės pavakarį buvome sušaukti į tokią didelę salę savo komiteto išrinkti. Jau buvau netoli salės durų, kai prie manęs prisigretino jaunas nedidelio ūgio vaikinas ir tuoj paklausė, ar neturiu kartais paskaityti kokios lietuviškos knygos. Knygų tada niekas ten neturėjo. Mano žinioje iš kažkur priklydęs laikėsi Žemaitės raštų III tomas, kuris vėliau labai pravertė — Tolko stovyklos vaidintojai pasirinko vieną komediją. O tas vaikinas buvo Vladas Šlaitas, kuris 1995 m. gegužės 28 d. mirė Britanijoje ir birželio 12 d. Londone palaidotas. Mirties priežastis: "cerebrial trombosis" ir "general artherian sclerosis".

(Gimė jis 1920 m. rugsėjo 27 d. Rusijoje; su tėvais grįžęs į Lietuvą gyveno Žemaitkiemyje; Ukmergėje baigė gimnaziją, mokytojavo pradžios mokyklose, o vokiečiai paėmė jį į pagalbinius dalinius, su kuriais jis prieš karo pabaigą atsidūrė Vakaruose).

Mirė vienišas senelių namuose, bet turėdamas įžymaus poeto vardą. Vilniaus universitete prieš porą metų apie V. Šlaitą ir jo kūrybą buvo parašytas diplominis darbas, o dabar Kauno Vytauto Didžiojo universitete tolima jo giminaitė rašo daktarinę disertaciją. Kažin, ar jis nėra kol kas dar vienintelis svetur gyvenęs ir kūręs poetas, kuris susilaukė tokio mokslinius darbus rašančių tautiečių dėmesio. Gali būti, kad jo poezijos paprastumas lemia pasirinkimą.

Šlezvige gal dar kokį kartą mačiau jį. Gegužės mėn. pabaigoje apie 150 lietuvių iš Šlezvigo buvo išgabenti į Tolką, ne į miestuką už kelių kilometrų į šiaurę nuo Šlezvigo, o į netoli kelio medinių barakų stovyklą.

Su tautiečiais Vokietijoje

Toje UNRRAos prižiūrimoje ir aprūpinamoje mažoje lietuviškoje "valstybėlėje" pradėjome kas ką pajėgdami. Vladas Šlaitas kaip tik čia pradėjo reikštis kaip poetas, tęsti, ką jau buvo daręs Lietuvoje. Švietimo ministerijos leidžiamuose "Švietimo keliuose" jau būdavo spausdinami jo eilėraščiai. Parašęs jis būtinai užeidavo pas mane ir paskaitydavo tuos savo naujuosius kūrinius. Gal paskaitydavo ir dar kam nors, bet iš manęs vis norėdavo išgirsti, kokį įspūdį susidariau. Turėjome jau ir laikraščių, buvo žinomi jų adresai, tai Vladas tuoj ir siųsdavo kuriam nors savo kūrinius, o paskui nekantriai laukdavo, kad išspausdintų. Rašė daug. Gal tas rašymas kiek sulėtėjo, kai jis 1946 m. rudenį apsigyveno didžiulėje tarptautinėje Neustadto stovykloje. Mat čia gyveno daugiau inteligentiško lietuvių jaunimo, tai bendravimas su tais vienaamžiais, ypač su Antanu Petrikoniu, būsimuoju dailininku, atitraukdavo nuo poezijos. Tas jo gyvenimo laikotarpis man žinomas, nes kai pora mūsų pakilom iš Tolko, Vladas irgi panoro pakeisti aplinką.

A. a. poetas VLADAS ŠLAITAS, miręs Britanijoje

Tolko ir Neustadto metais rašyti kūriniai sudarė pagrindą "Žmogiškųjų psalmių", pirmojo jo poezijos rinkinio. Kiek tų periodikoje tada spausdintų jo kūrinių nepateko į tą rinkinį, negalėčiau pasakyti (čia būtų gražaus darbelio rašantiems mokslinius darbus apie jo kūrybą perversti seną periodiką). Rinkinius sudarinėdavo jis pats. Jei kas iš tikro ryžtųsi senojoje periodikoje ieškoti, kas ten kur V. Šlaito spausdinta, tai kun. J. Kuzmickio redaguotame "Žibinte" surastų jo parašytą apsakymuką, vienintelį tokį prozinį jo kūrinį. Man patiko stilius ir sudarytoji nuotaika, tai autorių esu raginęs mestis į prozą. O jis ne ir ne, per daug jam būtų darbo ir atsidėjimo.

Su būriu lietuvių Britanijon

Į Britaniją iš to Neustadto pajudėjome nemažas būrys lietuvių. Ten Market Harborough stovykloje buvome apgyvendinti 1947 m. liepos mėn. Iš ten skirstė į darbus. Tarp pirmųjų važiuoti dirbti plieno fabrike pagalbiniais darbininkais į Skotijos šiaurėje esantį Kinlochleveną buvo ir V. Šlaitas. Skubėjo jis turbūt norėdamas greičiau užsidirbti. Kol buvom Šlezvige, niekas neieškojo darbų, o Vl. Šlaitas su kitu jaunuoliu plaudavo lėkštes britų karinių dalinių virtuvėje.

Tame Kinlochlevene būtų turėjęs atidirbti porą metų, bet nepajėgė — bendradarbis pradėjo persekioti jį dėl būtos ar nebūtos praeities. Mes tuomet jau gyvenome ir dirbom Eccles prie Mančesterio, ir Vladas laiškuose ėmė šauktis pagalbos, prašydamas ištraukti jį iš to Kinlochlevено. Kelis kartus buvo prašyta vadovybė to tekstilės fabriko, kuriame mes dirbome. Tik po pakartotinių prašymų buvo parašytas sutikimas jį priimti, bet dar užtruko, kol tas plieno fabrikas sutiko jį išleisti.

Dirbo ir kūrė

O Eccles tekstilės fabrike man teko dirbti su juo ir prie tų pačių du siūlus į vieną susukančių mašinų. Jo "Žmogiškąsias psalmes" pasirūpinau išleisti, kol jis dar gyveno tame Kinlochlevene. Antrajam ir trečiajam savo poezijos rinkiniams jis dar nepajėgė pats susirasti leidėjo, prašinėjo mane, o man pasisekė prikalbinti DBLS centro valdybą, kad pabūtų leidėja. Kitus rinkinius paskui išleido kun. Stp. Matulio redaguojamas bei leidžiamas "Šaltinis" ir pagaliau "Ateities" leidykla. Ryšiai su kun. dr. Steponu Matuliu, dr. Kęstučiu Kebliu, Kaziu Bradūnu daug jam padėjo. Jie pasirūpindavo išleisti Vlado poezijos rinkinius. K. Bradūnas ne tik savo redaguotame "Drauge" paskirdavo puslapius jo poezijai, bet ir "Aidų" žurnale. Aišku, kad jis palaikė ryšį ir su "Aidų" redaktoriais.

Su Vl. Šlaitu keletui metų vėl išsiskyrėme, kai 1957 m. išvažiavau į Londoną, ir tik gana dažni laiškai liudija, ko jam kada trūko. Atsiųsdavo jis eilėraščių ir "Europos lietuviui". Anądien pavartinėjau tuos laiškus ir viename pastebėjau skundą, kad nepaskubėjau išspausdinti jo atsiųstų "karunkų" (jis taip vadindavo savo eilėraščius). Tokių skundų išgirsdavau ir Vokietijoje, jei kuris laikraštis greit jo eilėraščių neišspausdindavo.

Jis tame Eccles iš tekstilės įmonės persikėlė dirbti į metalo apdirbimo fabriką, paskui į ligoninę. Tiesa, į ligoninę pateko ne dirbti, o gydytis, kai užgėręs iškrito pro antro aukšto langą. Kai pagijo, ten jam davė darbą. Po tos nelaimės Vladas davė sau žodį daugiau nebegerti ir jau visą likusį gyvenimą laikėsi to įžado.

Lietuvių spaustuvėje

Atrodo, kad į Londoną bus atsikėlęs apie 1964 m. pradžią ir dirbo ligoninėje — rytinėje to didmiesčio dalyje. Darbas buvo nemalonus — ne tik vežioti ligonius, bet ir tramdyti susižeidusius girtus ir apkuopti apsibjaurojusius. Tai jis veržėsi lauk iš to darbo. Mano prašoma DBLS centro valdyba turbūt 1968 ar 1969 m. pradžioj priėmė jį į tą lietuvių "Nidos" spaustuvę linotipininku. Kai akys dėl nepagydomos glaukomos visiškai sugedo, 1980 m. baigiantis buvo atleistas. Tada rašyta, kad linotipininku jis išdirbo 12 metų. Glaukomą jis paveldėjo iš motinos, nuolat tai prisimindavo, bet neatrodė, kad dėl to būtų stipriau sielojęsis. Ko jis bijojo ir apie ką su baime kalbėdavo, tai galimybė išeiti iš proto. Tą baimę jam kėlė išprotėjusio tėvo prisiminimas.

Kol dar dirbau Britanijos lietuvių laikraštyje jis iš spaustuvės užeidavo į raštinę, kurioje dirbdavau ir atnešdavo eilėraščių laikraščiui. Retkarčiais užnešdavo tokią didelio formato knygą, kurioje gražia rašysena būdavo surašyti eilėraščiai, atrodo, tie, kuriuos jis sukūrė po to, kai buvo išleistas paskutinis rinkinys. Tai medžiaga būsimajam rinkiniui. Kartais siūlydavo man pačiam paskaityti, o kartais jis pats savo stipriu baritonu supažindindavo mane su tais naujausiais kūriniais. O savo tą gražų balsą dar Vokietijoje parodydavo padainuodamas rusiškai romansų, kuriuos turbūt bus išmokęs iš motinos. Jokiuose choruose nedalyvavo.

Atleistas iš darbo

Atleistas gyvenó skurdžiai. Tačiau kai "Tėviškės žiburiai" išspausdino M. Barėnienės straipsnelį apie nekokią jo padėtį, tuoj BALFas atsiuntė jam 250 dolerių. Siuntė paramos ir kai kurie jo pažįstami ir gerbėjai. Dar daugiau kaip 400 svarų čekį jis gavo už tą rinkinį, kuris buvo išleistas Lietuvoje. Matyt, jis bus rodęs tą čekį Lietuvių namuose, kuriuose ir atleistas tebegyveno. Tuomet "Europos lietuvį" redagavęs J. Vilčinskas net vedamajame rašė, kad poetas savo katalikiškus idealus pardavęs bedieviams bolševikams. Toks užsipuolimas sukrėtė poetą ir mus, artimesnius. Kun. dr. Stp. Matulis išbraukė jį iš "Šaltinio" redakcijos narių, kai skaitytojai ėmė nepasitenkinimą reikšti, kad V. Šlaito poezijos rinkinukas išleistas Lietuvoje. Toks buvo tada išeivijos nusistatymas.

Tiesa, Vl. Šlaitas buvo pirmasis svetur gyvenantis lietuvis poetas, kuris, J. Kėkšto pakalbintas, pasiuntė V. Kazakevičiui pluoštą eilėraščių, kurie 1966 m. buvo išspausdinti "Pergalės" žurnale. V. Kazakevičius dabar "Dienoje" išspausdintame nekrologe tvirtina, kad V. Šlaitas prašinėjęs jį pasiūlyti jo eilėraščius Lietuvos laikraščiams.

Senelių namuose

Labai nepraktiškas savo kasdienybei tvarkyti poetas, dabar jau beveik apakęs, pagaliau, matyt, nusimaitino, susirgo ir atsidūrė ligoninėje. Kaip reikalingas nuolatinės priežiūros, buvo apgyvendintas senelių namuose. Ten jis turėjo atskirą kambarį ir buvo aprūpintas. Aplankėm jį ten, dažnokai paskambindavom. Dar kalbinau rašyti, bet jis tvirtino, kad viskas baigta. Priminė man, kad juk nebematąs. Jeigu rašytų, sakiau, kad iš jo rankraščio perrašysim. Tuomet kaip tik buvau gavęs naują Lietuvoje leidžiamą "Poezijos pavasario" almanachą, kuriam apsčiai savo kūrinių buvo pateikę svetur gyvenantieji poetai. Sakau, perrašysim ir nusiųsim tam almanachui, kuriame dar nebuvai, o jis ne ir ne. Nelaikiau didele kliūtimi rašyti eilėraščius nematant. Neustadte gyvendamas nakčiai po lova jis pasidėdavo popieriaus ir pieštuką tam atvejui, jeigu prabudusiam ar neužmigusiam ateitų eilėraštis. Galvojau, kad ir dabar nematydamas galėtų užrašyti.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Sugrįžkite!

Esate tolimi,
Niekada nesvetimi,
Visada kviečiami,
Sapnuose regimi.

Atėjūnai jėga,
Mus išskyrė tada.
Ir klajūno dalia
Jums buvo skirta.

Vyturėlio dainoj,
Bitelių kory,
Jūs saugojot Lietuvą,
Išnešiotą širdy.

Jūs ir mes,
Gintarėlių lašai,
Išbarstyti pasauly,
Kaip benamiai sapnai.

Sugrįžkit namolio,
Čia Laisvės daina,
Lietuva motina
Jus apgaubs skara.

Esate mylimi,
Niekada neužmiršti,
Kasdien laukiami
Maldose minimi.

Mes kaip paukščiai
Vieni kitų šaukiamės.

Arvydas Šeškevičius, MD,
Kauno medicinos akademija

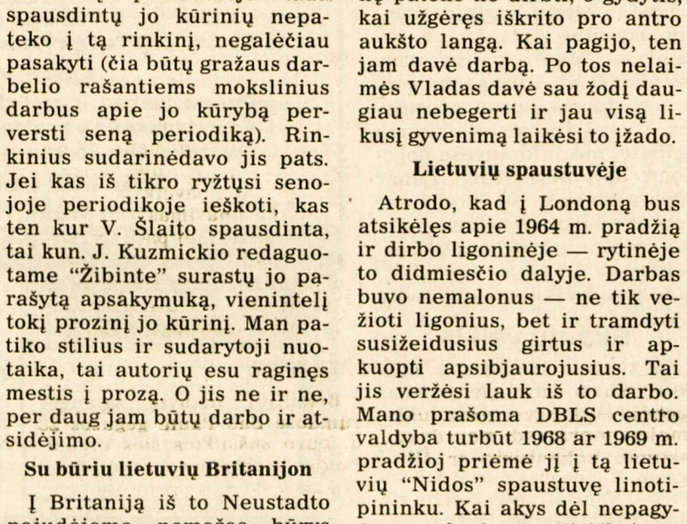

Kanadietė solistė SLAVA ŽIEMELYTĖ, koncertavusi Lietuvoje, ir rašytoja-muzikologė JŪRATĖ VILIŪTĖ, parašiusi apie ją monografiją

Dail. Vainauskas, Išganytojo Motina Marija, medžio skulptūra, Lietuvos kankinių šventovėje Ontario Mississaugoje (perkelta iš buvusios Šv. Jono Kr. šventovės Toronte) Nuotr. St. Dabkaus

Vertingos bibliografijos knygos

ALĖ RŪTA

Šį 1995 m. pavasarį Kaliforniją pasiekė dvi storos, sunkios knygos, bet ir didžiai vertingo turinio. Pasiekė dabar, nors I tomas išleistas 1991 m., II – 1994 m. Kaune. Spusdintas Klaipėdoje ir tai "Lietuviškų periodinių leidinių bibliografija".

Pirmame tome 1832–1982 m. laikotarpio leidiniai, antrame – šiek tiek papildyti pirmos knygos trūkumai, nerasti ar praleisti leidiniai ir informacija apie periodinius leidinius bet kur pasauly 1983–1993 m.

Knygos ypač naudingos žurnalistams, taip pat rašantiems mokslinius veikalus iš lituanistikos, geografijos, antropologijos ir kitų sričių. Bet įdomu jas pavartyti ir kiekvienam, kuris tik domisi lietuvių spauda, kultūra. Atsiverti jas ir paskęsti... Tarytum giriose, tarytum mariose... Tačiau nepasiklysti, nes taip tvarkingai sudėliota ir paaiškinta – daugybė leidinių alfabetine tvarka. Nuo seniausių laikų, taigi nuo 1832 m. iki beveik šių dienų. Informuojama apie lietuviškus spaudinius Lietuvoj ir pasaulyje per 163 metus. Ne knygos, tik periodiniai leidiniai. Nuo mažiausių iki stambiausių, nuo ilgalaikių iki trumpai ėjusių, o gal ir vienkartinių. Nurodoma pradinė data, leidėjas, redaktorius, pabaigos data. Didesnių leidinių kai kurių ir viršeliai ar pirmojo puslapio nuotrauka, o kartais–redaktoriaus nuotrauka. O vietomis aktualaus straipsnio ar eilėraščio faksimilė.

Yra ir pogrindžio Lietuvoje leidinių. Pavyzdžiui, "Aukuras", "Tėvynės laisvei ir garbei" – Lietuvos laisvės armijos pogrindinis hektografuotas laikraštis, leistas X dalinių štabo (Dainavos apygarda) 1946 m.

"Auszra", nr. 1 – paskirtas visas knygos puslapis to leidinio viršeliui. Yra per 10 kitokių leidinių "Aušros" vardu, dėl to kiekvieno atskira metrika–leidėjų ir redaktorių vardai, datos, kai kurių ir viršeliai.

Kokius tik leidinius prisiminiau, tikrinau – visus radau. Tiksli informacija. Kai kur pirmųjų puslapių faksimilės neryškios, neįmanoma išskaityt, gal jų nė nereikėjo.

Antrojo tomo geresnis popierius, atspausta ryškiau, tačiau ir čia kai kur tiek raštas sumažintas, kad atrodo lyg aguonos, o ne raidės...

Gale knygų yra tikslios vietovardžių ir alfabetinės rodyklės, išleidimo vieta (kiek ir kokių leidinių tam tikrose vietovėse). Tai naudinga etnografams, geografams, istorikams, žurnalistams... Lengva orientuotis ieškant norimų leidinių. Stebina Juliaus Tamošiūno kruopštus darbas. Išleido autorius–sudarytojas savo lėšomis, tiktai knygų gale dėkoja rėmėjams, padengusiems dalines išlaidas.

Julius Tamošiūnas, "LIETUVIŠKŲ PERIODINIŲ LEIDINIŲ BIBLIOGRAFIJA". Redaktorius Virgilijus Šatas, dail. Vytautas Lisauskas. Kaunas 1991 m. "Ryto" spaustuvė Klaipėdoje. Pirmos knygos tiražas 1,100 egz., II – 800 egz.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sol. Rūtos Pakštas (Pakštaitės), lyrinio soprano, rečitalis Niujorko Manhatane, nedidelėje Trinity šventovėje, įvyko š. m. vasario 6 d. Jis buvo įtrauktas į to mėnesio popietėm skirtų devynių neapmokamų koncertų ciklą. Ji yra Čikagoje gimusi lietuvaitė, muzikos bakalauro laipsnį gavusi Čikagos De Paul universitete, muzikos pedagogikos magistro laipsnį — Baltimorės Peabody konservatorijoje. Studijoms ji buvo gavusi šios konservatorijos, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus ir JAV lietuvių fondo stipendijas. Manhatano koncerte jai akompanavo pianistas David Reeves. Programai pasirinktas tarptautinių klasikų dainas ji atliko originalo kalba.

M.K. Čiurlionio 120–tajam gimtadieniui šį rudenį yra skirta prof. dr. Stasio Goštauto JAV sudaryto ir redaguoto didelio straipsnių rinkinio anglų kalba knyga "Čiurlionis: Painter and Composer". Tą visą 1906–89 m. medžiagą įvairiomis kalbomis jis ilgus metus rinko pats ir talkinamas studentų. Talkos reikėjo ir jai išversti anglų kalbon. Redagavime prof. dr. S. Goštauto padėjėja yra įrašyta Birutė Vaičjurgis–Šležas. Šią knygą anglų kalba surinko "Draugo" spaustuvė Čikagoje, o ją Vilniuje išleido "Vaga" su tada JAV dar veikusiu Lituanistikos institutu, dabar vadinamu Pasaulio lituanistų bendrija. Meninis šio leidinio redaktorius – Rimtautas Gibavičius. Anglškoji šio leidinio laida yra skirta M.K. Čiurlioniui garsinti užsienyje. "Vaga" tikisi dar šiais metais išleisti ir lietuviškąją laidą. Šio svarbaus angliško leidinio sutiktuvės Kaune ir Vilniuje beveik sutapo su Vasario šešioliktosios minėjimais. Į sutiktuves įsijungė ir iš JAV atvykęs prof. dr. S. Goštautas. Tą jo redaguotą angliška leidinį sudaro septyni skyriai "Biografinė ir istorinė perspektyva", "Čiurlionis ir jo amžininkai Rusijoje", "Vorobjovo vertinimai", "Čiurlionis ir abstrakcionizmas", "Čiurlionis Vakaruose", "Čiurlionis pokario Lietuvoje", "Čiurlionis – kompozitorius". Atskirą skyrių turi bibliografiniai duomenys. Prof. dr. S. Goštautas puošėsto šimto puslapių knygon sudėjo visus geriausius ligšiolinius straipsnius apie M.K. Čiurlionį.

"Laiškų lietuviams" žurnalo Čikagoje 1995 m. šventė balandžio 30 d. buvo susieta su trisdešimt šeštojo straipsnių konkurso laimėtojų paskelbimu. Dalyvių laukė trys pasirinkti siūlomos temos: 1. "Kelias į Lietuvos dvasinį prisikėlimą", 2. "Šeima — meilės mokykla", 3. "Kitus įveikti gali daug kas, save — tik žmogus". Konkurso dalyviai buvo paskirstyti į dvi suaugusiųjų ir viduriniųjų mokyklų moksleivių grupes. Jos buvo pavadintos suaugusiųjų ir jaunimo grupėmis. Suaugusiųjų rašiniai turėjo būti dvigubai ar net trigubai ilgesni už jaunimo atstovų, iš kurių buvo reikalaujama bent poros mašinėle parašytų puslapių. Abi grupės konkursinius straipsnius turėjo pasirašyti slapyvardžiais, savo pavardę ir adresą pridėdamos užklijuotame vokelyje. Vertintojų komisiją sudarė pirm. Juozas Masilionis, sekr. Aldona Jurkutė ir narė Aldona Šmulkštienė. Suaugusių grupėj buvo paskirta dešimt premijų, jaunimo grupėj — aštuonios. Suaugusiųjų grupės I premiją (150 dolerių) laimėjo Marija Stankus-Saulaitė (Oakville, CT), II premiją (100) — vilkaviškietis Pranas Pučilauskas ir ariogalietė Aušra Mongirdaitė, III premiją (75) — vilnietė Janina Lukoševičienė ir kėdainietė Irutė Valantonė-Garuckienė, IV premiją (50) — alytiškis Mečislovas Pocevičius ir šiaulietė Jonė Šuopytė, V premiją (30 dolerių) — čikagietė Indrė Bartašiūnienė, kaunietė Anelė Švabaitė-Brazauskienė, telšietė Elena Šidlauskienė. Jaunimo grupėje 100 dolerių premijos teko vilnietei Ingai Sitaitei ir klaipėdietei Laurai Stasiulytei, 50 dolerių — vilnietėms Marijai Veniūtei ir Jurgitai Jakimavičiūtei, 30 dolerių — kauniečiui Antanui Meškauskui, 20 dolerių — vilnietėms Linai Dringelytei ir Monikai Norvilaitei. Tad tik dvi laimėtojos iš JAV šventėje galėjo atsiimti premijas, o visų kitų laimėtojų iš Lietuvos jos laukė pas jėzuitus Vilniuje. Abi vietines laimėtojas pasveikino, mecenatams ir šventės dalyviams padėkojo "Laiškų lietuviams" redaktorius kun. Juozas Vaišnys, SJ.

Kaunietė dail. V. Liorančienė, dirbanti pedagoginį darbą, Kauno paveikslų galerijoje surengė jau penktąją nedidelę savo grafikos kūrinių parodą. Ji yra baigusi J. Naujalio meno mokyklą, skulptūros specialybę įsigijusi Dailės akademijoje.

Kompozitoriaus Juozo Gruodžio 110-tosioms gimimo metinėms skirtą jo kūrybinio palikimo rinkinį "Dainos ir giesmės chorams", sudarytą muzikologo prof. Algirdo Ambrazo, išleido "Muzikos" leidykla. Rinkinyje sutelktos tarpukario metais sukurtos dainos bei giesmės mišriam chorui ir vyrų chorui.

Lietuvos profesinis baletas šiemet mini veiklos septyniasdešimtmetį. Valstybinio Lietuvos teatro vadovybė Kipro Petrausko ir Liudo Giros iniciatyva jau 1924 m. pabaigoje iš Petrapilio (Petrogrado) teatro pakvietė baletmeisterį ir baleto pedagogą Pavelą Petrovą atvykti į Kauną, paruošti baleto šokėjus darbui profesinėje scenoje ir pastatyti pirmąjį baletą. Pirmasis koncertinis tų šokėjų pasirodymas įvyko 1925 m. pavasarį, o pirmasis baleto spektaklis — 1925 m. gruodžio 4 d. Jam buvo pasirinktas prancūzų kompozitorius Leo Delibes (1837-1891) ir jo baletas "Coppelia". Lietuvos teatro istorijoje lietuviškąja versija yra įrašytas L. Delibas ir jo 1870 m. sukurta muzika "Kopelijos" baletui. Kipras Petrauskas laiške Olgai Dubeneckienei po pirmo jos mokinių viešo koncerto rašė: "Esu laimingas sveikinti Jūsų asmenyje jaunučio Lietuvos baleto žygius". Lietuvos baletui tada talkino rusų baleto šokėjai. Dabar jis jau turi ilgus metus veikiančią savo mokyklą. Vien tik šiais mokslo metais pedagogai Jelena Švedai ir Danielius Kiršys išleido diplomantus: tarptautiniame jaunųjų baleto šokėjų konkurse Šveicarijoje I vietą laimėjusią Rūtą Jezerskytę, Anią Baranovą, Viliją Putriūtę, Birutę Monstravičiūtę, Gintarą Potocką, Igorį Zaripovą, Gediminą Rimšą, Aurimą Paulauską ir Nerijų Jušką. Jie priklauso jau XXVIII-jai diplomantų laidai. Pasiekti laimėjimai ir surengtas diplominis koncertas liudija, kad Lietuvos baletui auga talentinga jaunųjų šokėjų pamaina.

Lietuvos baleto septyniasdešimtmečio minėjimu rūpinasi specialiai sudaryta komisija — J. Bruveris, J. Aleksa, A. Ruzgaitė, J. Katakinas, Ž. Dautartas, A. Imbrasas, T. Sedunova, M. Dumšaitė, J. Olekienė. Prisimenant rusų baleto paramą pirmuosius profesinius žingsnius žengusiam lietuvių baletui, Lietuvos operos ir baleto teatre Vilniuje buvo surengtas šio teatro ir Maskvos Didžiojo teatro baleto bendras labdaros vakaras birželio 5 d. Kartu su lietuvių šokėjais E. Špokaite, L. Bartusevičiūte, R. Jezerskyte, V. Vološinu, E. Smalakiu, A. Molodovu klasikines ir neoklasikines choreografines kompozicijas atliko maskviečiai E. Luzina, J. Tumanova, N. Gračiova, S. Filinas, V. Gordejevas, A. Vetrovas, viešnia iš Japonijos J. Saito. Antrojoje vakaro dalyje buvo šokamos ištraukos L. Minkaus baleto "Don Kichotas". Labdaros koncerto pelnas buvo skirtas Lietuvos baleto veteranams.

Jaunųjų aktorių skaitovų konkursą, skirtą Maironio "Pavasario balsų" pirmosios laidos šimtmečiui, surengė Lietuvos kultūros ministerija. Vilniaus dramos teatro Mažojoje salėje birželio 16 d. įvykusiame konkurse varžėsi 10 jaunųjų aktorių iš įvairių Vilniaus ir Kauno teatrų. Šiame konkurse galėjo dalyvauti aktoriai iki trisdešimt penkerių metų amžiaus. Kiekvienas turėjo paruošęs dešimties minučių programą, kurios privalomoje skaitymo dalyje turėjo būti Maironio poezija. Besivaržančius jaunuosius aktorius vertino prof. Vandos Zaborskaitės vadovaujama komisija. Pirmąją vietą užėmė Vilniaus dramos teatro aktorė Jūratė Viliūnaitė, antrąją — Kauno lėlių teatro aktorius Saulius Bagaliūnas, trečiąją — Vilniaus dramos teatro aktorė Jūratė Dzementaitė. Kultūros ministerija laimėtojams paskyrė pinigines premijas. Tokius jaunųjų aktorių skaitovų konkursus kultūros ministerija dabar žada rengti kasmet. Atrodo, aktorius ruošianti Lietuvos muzikos akademija jų neišmoko taisyklingos lietuvių kalbos. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.
SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	6.13%
180-364 d. term. ind.	6.13%
1 metų term. indėlius	6.13%
2 metų term. indėlius	6.25%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.25%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn.palūk.	6.00%
1 metų GIC-met. palūk.	6.25%
2 metų GIC-met. palūk.	6.50%
3 metų GIC-met. palūk.	6.50%
4 metų GIC-met. palūk.	6.50%
5 metų GIC-met. palūk.	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	8.50%
Sutarties paskolas nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	8.00%
2 metų	8.00%
3 metų	8.25%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS

Taisau visų rūšių

• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronte.

Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

• Centrines šildymo ir A/C sistemas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklas
• Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti **R. Jareckui**

tel. **416-370-3539** Toronte

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824

Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas

Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA ▪ 35 METŲ PATIRTIS ▪ ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ ▪

Countrywide

WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102,
Etobicoke, Ontario M9A 1B2

Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Sidabras Atėnuose

Birželio 30 d., penktadienį, Europos krepšinio pirmenybėse prasidėjo baigminis ratas. Lietuva įveikė Rusiją – pasaulio vicečempioną 82:71. Ši pergalė Lietuvai suteikė teisę dalyvauti Pasaulinėje olimpiadoje (Atlanta, GA).

Lietuviams nebuvo lengva šia pergale džiaugtis, nes artėjo kitos dienos rungtis su Kroatija. Kroatai savo grupėje pirmą vietą buvo jau lengvai laimėję. Jų rinktinėje žaidė Toni Kukoč ir Dino Radja – žinomi NBA lygos žaidėjai.

Šeštadienio, liepos 1 d. susitikimas – ir vėl laimėjimas: Lietuva – Kroatija 90:80. Sekmadienį, liepos 2 d., čempionato rungtynės su Jugoslavija. (Prisimintina, kad 1937 m., ir 1939 m. Lietuva buvo Europos krepšinio čempionas.) 20.000 žiūrovų pripildė Atėnų olimpinį stadioną. Po audringų ir apylygių rungtynių Jugoslavija išplėšė pirmąją vietą (96:90). Lietuva laimėjo antrąją ir gavo sidabro medalį.

Atėnuose Lietuvos rinktinė pasirodė puikiai. Prieš geriausias Europos komandas Lietuva laimėjo 7 kartus – pralaimėta tik Jugoslavijai. Lietuvos rinktinės vyrai išsikovojo sau kelią į Atlantos olimpiadą. Namo jie grįžo su Europos vicečempiono titulu!

Stoka lygiaverčio pakaito pagrindiniam rinktinės trejetukui (Saboniui, Marčiulioniui ir Karnišovui) neleido Lietuvai Atėnuose laimėti aukso. Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis ir Artūras Karnišovas komandą nuolat tempė. Rimas Kurtinaitis taipgi rinko taškus. Lemiamose rungtynėse jie buvo verčiami beveik visą laiką žaisti be poilsio.

Lietuvos–Rusijos susitikimą (82:71) nulėmė A. Sabonis – 33 taškai! Jo metimai buvo nepaprastai taiklūs – 87.5%! Jis vikriai po lenta žaidė ir atkovojo 14 atšokusių sviedinių. A. Karnišovas taipgi nesnaudė – 8 atkovoti sviediniai ir 18 taškų. Š. Marčiulionis – pridėjo 16 taškų, R. Kurtinaitis 8, S. Markevičius 3, G. Einikis 2, S. Štombergas 2. D. Lukminas ir G. Krapikas rinktinėje taip pat žaidė.

Prieš Kroatiją (90:80) žymusis ketvertukas laimėjimą Lietuvai išplėšė: A. Sabonis 26 taškai, 17 atkovotų sviedinių ir 38 minutės aikštėje. S. Marčiulionis ir A. Karnišovas žaidė ištisai visas rungtynes (40 min.). Arti jų buvo ir R. Kurtinaitis. Ketvertukas tada pelnė net 88 taškus: Š. Marčiulionis 27, A. Karnišovas 19, R. Kurtinaitis 16. Kiti rinktinės žaidėjai tik 2 taškus surinko: D. Lukminas 2, V. Chomičius, G. Krapikas ir G. Einikis. Vidurio puolėjas D. Radja kroatams uždirbo 25 taškus, tačiau T. Kukoč, kitas NBA žvaigždė, įsismaginti nepajėgė. A. Karnišovas šiose rungtynėse jį sėkmingai pristabdė.

Pagrindinis Lietuvos rinktinės ketvertukas prieš kroatus žaidė be poilsio; komandos treneris Vladas Garastas kito pasirinkimo neturėjo. Audringoje ir įtemptoje sekmadienio baigmėje Šarūnas Marčiulionis uždirbo net 32 taškus. Tačiau jugoslavų A. Djordjevits "atsilygino" 41 tašku. Arvydas Sabonis NBA centro puolėją V. Divac stiprokai pristabdė (5 taškai). Dėl baudų abu šie centro puolėjai vėliau turėjo aikštę palikti. Praradus Saboną, jau buvo sunku apylygėje kovoje Lietuvai tikėtis pergalės. Mūsų rinktinės taškai: A. Sabonis 20, A. Karnišovas 19, Sabonio pakaitas G. Einikis 8, R. Kurtinaitis 6, V. Chomičius 3 ir S. Stombergas 2 taškai. Atkovoti sviediniai: A. Sabonis 8, Š. Marčiulionis 6, S. Štombergas 6. Dvidešimtmetis Žydrūnas Ilgauskas (2.16 m.) Atėnuose nežaidė. Tikėkimės jį pamatyti 1996 m. Atlantos olimpiadoje. **JKB**

Vargas lapojo, poezija žydėjo

(Atkelta iš 5-to psl.)

Kad senelių namuose būtų žinoma, ko tas lietuvis vertas, buvo padaryti ir nusiųsti jam knygose išspausdintų anglų kalba jo eilėraščių atspaudai. Tie atspaudai buvo paskleisti tarp senelių ir namų vadovų, ir į Vladą imta žiūrėti kitomis akimis. Po keleto metų toks veiksmas buvo pakartotas, nes, matyt, padaugėjo ten senelių, kurie, aišku, dar geriau nepažinojo poeto.

Kartą iš Vlado sužinojome įdomią istoriją. Jis sakė, kad žydai Maskvoje išleido jo eilėraščius rusų kalba. Mums tai buvo didelė naujiena. Sakom, ar turi, ar galėtum paskolinti? Atidavęs tų senelių namų administracijai, o ji kažkur kitur išsiuntusi. Tačiau iki šiol nėra tekę užtikti jokios žinios, kad toks leidinys būtų pasirodęs.

Klebonas — jo lankytojas

Palaipsniui poetas nyko, darėsi vis abejingesnis. Pagaliau jo vienintelis pastovus ryšininkas liko Londono lietuvių klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, kuris dabar jau yra 88 metų amžiaus. Jis poetą aplankydavo ir aprūpindavo, be kita ko, rūkalais. Dolerių poetui šelpti klebonui pastoviai atsiųsdavo Lietuvos dukterų organizacija iš JAV. O paskutiniais metais buvo panaudoti už "Rudenio vyną" gautos premijos pinigai. Kai Vladas susilaužė koją ir pagydytas buvo nugabentas toliau nuo Londono, kun. J. Sakevičius nuvažiuodavo ir ten jo aplankyti. Sakė, kad poetas gana smarkiai nyko. Dar, rodos, 1994 m. pabaigoje buvo atvažiavusi tolima jo giminaitė, kuri rašo daktarinę disertaciją apie Vladą ir norėjo išgirsti jo pasipasakojimą, bet nebeišgirdo nieko. Kaip tik ta disertantė rašė man, kad ji sudarysianti naują Vlado Šlaito poezijos rinktinę, mokslinę, su pastabomis ir paaiškinimais.

Vargo, bet kitus šelpė

Labai nepraktiškas buvo poetas ir toli gražu ne visada sugebąs suktis kasdienybėje. Jei tekdavo važiuoti iš to miesto, kuriame gyveno, į kitą, turėdavo jį kas nors lydėti — nepasitikėdavo, kad pajėgs pataikyti kur reikia. Net prašydavo, kad už jį parašytum laikraščiui ir paklaustum, kodėl nespausdina jo nusiųstų eilėraščių.

Neturėjo taip pat palinkimo apsirūpinti materialinėmis gėrybėmis. Neturėjo jokių daiktų, net ir knygų nepirko. Ką vis dėlto laikė, tai savo poezijos rinkinius ir Naująjį Testamentą. Kai kažkur dingo lietuviškas leidinys su evangelijomis, tai sakėsi įsigijęs rusišką. Bet į senelių namus nebenusinešė nė tos mažytės bibliotekos.

Nemažą dalį savo uždarbio skirdavo šelpti Lietuvoje motinai ir tetai. Kol jos buvo gyvos, siųsdavo Vladas joms siuntinius. Atsimenu, pasakojo, kad susenusi motina pradėjo jam rašyti: nebesiųsk, visa ko užtenka.

Kun. J. Sakevičius sakė, kad poetas vis dėlto įsigijo šį tą pastovaus: nusipirko rytinio Londono vieną kapinių lietuvių skyriuje vietą ir ten palaidotas. Mums paliko savo poeziją. O aš, kaip senas poeto pažįstamas, buvau paprašytas parašyti atsisveikinimo kalbelę, nes laidotuvėse negalėjau dalyvauti. Taigi dabar atsisveikinome su visam, ir poetas atsigulė amžinam miegui savo nuosavos žemės lopinėlyje.

SOLD

COLDWELL BANKER RESIDENTIAL REAL ESTATE Expect the best

DAIVA DALINDA, BBA, Broker

Tel. 416 231-5000

FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Skautų veikla

• Knygai "Lietuviškoji skautybė" aukojo: $100 – dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė, dr. J. ir L. Yčai; $50 – D. Barzdžiūtė, A. ir N. Kulpavičiai, R. ir J. Bagdonai; $25 – V. Bireta, E. Simonavičienė; $10 – S. Škėma. Vajus ir prenumeratų rinkimai baigiasi liepos 15 d.

• Skautą vytį Arą Nausėdą ir ps. Zitą Gurklytę, sukūrusius skautišką šeimą, sveikina Toronto skautija ir linki laimingo gyvenimo.

• A.a. s. Vytautas Turūta, ilgametis skautų vadovas, "Rambyno" tunto tuntininkas, "Romuvos" stovyklavietės talkininkas ir daugelį metų stovyklos viršininkas, LSS tarybos narys, Toronto skautininkų draugovės narys, buvęs "Gintaro" tautinių šokių grupės mokytojas, liepos 7 d. po operacijos ir sunkios ligos iškeliavo amžinybėn. Dėl šios netekties liūdi Toronto skautija. Velionies žmonai, vaikams ir visiems artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą. **M.**

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę, visais atvejais prašau kreiptis į mane, skambinant bet kuriuo metu.

RE/MAX Above the Crowd!

1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

TEODORAS STANULIS

RE/MAX West Realty Inc.

tel. **416 769-1616,** namų tel. **416 231-4937,** nešioj. tel. **416 802-1029,** FAX **416 769-1524.**

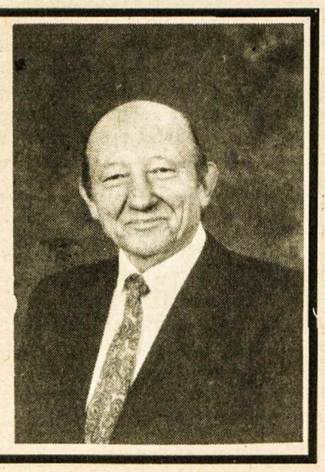

EGLINTON-CALEDONIA rajone parduodamas atskiras 3 vienetų-butų namas. Idealus viengungiui išnuomojant 2 butus už $1500 mėnesiui. Įmokėjimas $10,950.

BLOOR-DORVAL-INDIAN RD. rajone PARDUOTAS s atskiras 6 kambarių namas. Visai prie požeminio traukinių. Prašo $219,000.

SĄŽININGAS, GREITAS IR GARANTUOTAI MALONUS VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS VISAIS PARDAVIMO-PIRKIMO REIKALAIS. NEMOKAMAS NAMŲ ĮVERTINIMAS

AMBER GLOBUS LTD. /GINTARAS EXPRESS/

2230 Lakeshore Boulevard West
Etobicoke, Ontario M8V 1A5 *(Humber Bay Plaza)*
Tel: (416) 255-8603 Fax: (416) 255-8220

Vasaros darbo laikas:
pirm. - penkt. **9 v.r. - 6 v.v.,** šešt. **10 v.r. - 4 v.p.p.**

Mūsų atstovai:
Hamiltone – Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966
Montrealyje – Žaklina, Maris Kemzane, tel. (514) 637-9495

Siuntiniai laivu:	
1 kubinė pėda	- $7.00 plius $14 pristatymas
arba	
1 kg	- $1.50 plius $14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:	
1 kg	- $5.50 plius $14 pristatymas

Siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.
Siuntiniai **nemuituojami.**

UŽSAKOME KELIONES Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS: nuo $1050

Pervedame pinigus – JAV arba Kanados $ $: 5% plius $14 pristatymas.
Pigiausiomis kainomis persiunčiame automobilius ir kitus stambius krovinius į Baltijos šalis.
Siūlome paruoštus Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų maisto siuntinius.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
6.13% už 90-179 dienų term. indėlius	
6.13% už 180-364 dienų term. indėlius	
6.13% už 1 m. term. indėlius	
6.25% už 2 m. term. indėlius	
6.25% už 3 m. term. indėlius	
6.25% už 4 m. term. indėlius	
6.50% už 5 m. term. indėlius	
6.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
4.00% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
4.50% kasd. pal čekių sąsk. virš 10.000	
5.00% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
4.00% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol.Sav.Acc.).	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo	8.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	7.50%
2 metų	7.50%
3 metų	8.00%
4 metų	8.00%
5 metų (fixed rate)	8.25%
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų (variable rate)	7.50%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 101 milijoną dolerių

MasterCard *Kredito kortelė*

*Nemokama narių gyvybės draudą (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki **$2,000** ir asmeninių paskolų drauda iki **$30.000.** Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.*

*Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į **LIETUVĄ** ir į kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS:

- **Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.**

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

SPAUSTUVĖ PRINTING NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įrišа knygas bei žurnalus.

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Tony Genys Sutton GROUP

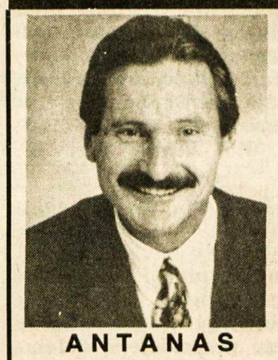

ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien

tel. **416 236-6000**

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Per 7 darbo dienas jūsų giminėms Lietuvoje tiesiai į rankas perduodam amerikietiškus dolerius.**

KELIONĖS Į LIETUVĄ

visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Prahą, Varšuvą arba per kitus jūsų pageidaujamus miestus ir įvairias oro linijas. Didelis pasirinkimas. *Labai greitai parvežam viešnagei jūsų gimines iš Lietuvos.*

DĖMESIO! NUPIGINTA:

VILNIUS – $819 plius mokesčiai.

Rugsėjo 8, grįžimas rugsėjo 16, 23 ir 30 d.d.

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.

TEIRAUKITĖS APIE ĮVAIRIUS BILIETŲ IŠPARDAVIMUS.

Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570
FAX 416-538-9657
ALGIS MEDELIS

"Miss Vilnius" – LARISA SVIRPLYTĖ, laimėjusi I vietą tarp daugelio tautybių paviljonų atstovių, ir burmistras LINAS BALAIŠIS, dėkojantis VALEI SIMINKEVIČIENEI už parodos koordinavimą Nuotr. Vyt. Pečiulio

"Vilniaus" paviljoną uždarius

Nedidelis būrelis atliko didelius darbus. Laukiama daugiau visų lietuvių talkos. Gal keisis tautybių Karavano pobūdis ir trukmė?

Toronto tautybių karavanas, (1995.VI.16-24) pareikalavęs daug įvairios ruošos, praėjo sėkmingai. Nors oras pasitaikė labai karštas ir lietus netrukė, kažkodėl nepriviliojo lankytojų gausybės. Vietinėje kanadiečių spaudoje buvo rašoma, kad šio renginio populiarumas jau atgyvenęs. Paviljonų vienodumas, kasmet vis tas pats pasidaro lankytojams nebeįdomu. Atsižvelgiant į pasisakymus spaudoje, reikėtų keisti renginio pobūdį bei apimtį, gal net mažinant dienų skaičių. Devynios dienios turbūt jau per ilgas laikotarpis.

Lietuvių paviljonas "Vilnius" jau antri metai rengiamas Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūrio, vis kviečiant Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM. Jei ne ši iniciatyva ir mūsų sambūris, niekas nebeatstovautų mūsų tautybei. Dar neužmiršę pernykščio renginio ir įgyję pakankamai patyrimo, Suvalkų trikampiečiai ėmėsi darbo suorganizuoti paviljoną. Nors buvo įvairių nuomonių dėl praeitų metų pelno paskirstymo, (buvo skirtas vien tik Punsko šventovės remontui), buvo susitarta šiais metais pelną skirti sambūrio tikslams bei svarbiems Suvalkų trikampyje reikalams. Bet ir tai kažkodėl nesudomino daugelio iš to krašto kilusių tautiečių. Mažam būreliui aktyvių narių dirbant ir talkininkaujant renginys praėjo sėkmingai ir, gauta gražių atsiliepimų iš lankytojų.

Paviljoną "Vilnius" atidarė ankstyvesnių paviljonų organizatorius Vytautas Taseckas ir klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Paviljono karalaite buvo išrinkta Larisa Svirplytė, o burmistrų pareigas pasikeisdami ėjo Linas Balaišis ir Rimas Pečiulis. Parodą "Lietuviška kaimo vakaronė" suorganizavo ir su talkininkais paruošė Valė Siminkevičienė.

Iš Kanados lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus buvo paskolinti ir išstatyti tautiniais drabužiais papuošti manekenai, akį traukė gintarų paroda, vestuvinis raguolis, o Arija Škėmienė rodė tautinių juostų audimo meną. Meninę programą atliko Toronto jaunimo ansambliai "Gintaras" ir "Atžalynas" bei "Vilniaus rūmų" gyventojų chorelis "Daina". Virtuvėje maisto gaminimu rūpinosi Janina Gurklienė su trim iš Suvalkų trikampio padėjėjom. Kiekvieną vakarą veikė pyragų stalas, kurį aptarnavo ir skanumynus pardavinėjo organizacijos nustatyta eilės tvarka. Tai Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius, Prisikėlimo parapijos choras, Lietuvių namų moterų būrelis, skautai-tės, jaunimo ansambliai "Gintaras" ir "Atžalynas". Pastarasis visą pelną paaukojo paviljono reikalams. Susilaukta truputį ir aukų pinigais iš pavienių lankytojų ir programos atlikėjų. Karavano metu pagrindinėje salėje Kristina Genienė pardavinėjo savo gamybos sidabro ir gintaro dirbinius. Scenos dekoracijas paruošė Aldona Karosaitė. Tarpe meninių pasirodymų buvo rodomos skaidrės iš Lietuvos ir Suvalkų trikampio, kurias paruošė Linas Daukša. Su lietuviška muzika visus linksmino Vaclovas Povilonis.

Karavano renginys reikalauja daug darbo ir žmonių pritarimo. Kiekvienas patarimas ir talka visuomet reikalingi. Renginys yra visų lietuvių atstovavimas Toronto visuomenei. Mumyse yra jėgų ir pasišventimo tokiam tikslui. Tačiau girdint pasisakymus, kad "trikampiečiai užkariavo karavaną" darosi liūdna. Užbaigę šių metų įsipareigojimą, pasiliekam su viltimi ateityje, jei bus reikalas, vėl rengti lietuvišką paviljoną. Prisidėsim, jei ne organizavimu, tai bent darbu. Siūlome visiems lietuviams ateiti į talką, kai atsiras proga kitais metais. Tik bendromis jėgomis galima pasiekti gražių rezultatų.

Rengėjų vardu belieka pareikšti nuoširdžią padėką meninių vienetų vadovams ir nariams bei visiems, kurie prisidėjo darbu, talka, gabumais ir atsilankymu.

Vytautas Pečiulis,
"Vilniaus" paviljonui rengti komiteto vardu

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$200 – KLK moterų dr-jos Delhi skyrius; **$100** – dr. R. Zabieliauskas; **$50** – E. Kuchalskis, J. Riauba; **$20** – P. Genčius, M. Gelažius, K. Girnys; **$11** – P. Baltuonis; **$10** – S. Strasevičius, J. Vizgirda, P. Sergautis, A. Barr, J. Dunčia, J. Leiberis, A. Tautkus, S. Bacevičius, J. Dalmotas; **$7** – J. A. Lukošiūnai; **$5** – P. K. Alšėnas, Z. Klimas, E. Želbienė, K. Jurgėla, K. Šimkus, S. S. Naujokaitis, J. Kvietys.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

$60 – I. Ehlers, kun. R. Krasauskas, A. Masionis, J. Zabieliauskas, M. Lembertas, L. Ragas, G. Patupis, V. Stankus, B. Lukas, E. Šiliauskas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

$50 – K. Balčiūnas, dr. J. Skučas, L. Šlenys, A. Vaivada, dr. A. Grinis, V. Kupcikevičius, A. Vitkevičius, O. Bugailiškis, J. Mikalauskas, B. Neverauskas, J. Jonaitis, P. Ažuolas, E. Kuchalskis, V. Naudžius, J. Stanius, J. Matiukas, B. Underys, V. Mariūnas, P. Plestys, K. Mačiulis, M. Pranskevičius, Z. Žilinskas, K. G. Ambrozaitis, S. Naumus, B. Augaitis, dr. R. Karka, P. Radvila, J. Valaitis, S. Virpša, M. Gelažius, J. Leiberis, P. Kariūnas, V. Gečas, R. Girša, K. Tylius, P. Adomaitis, J. Žemaitis, J. Paransevičius, J. Asipavičius, P. Norvilas, G. Kazėnas, J. Mozoliauskas, B. Vaišnoras, R. Zekas, M. Pranevičius. Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė – W. Schwarz.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Pranešimas

Lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkei Rūtai Klevai Vidžiūnienei birželio 12 d. pasitraukus iš pareigų, jas perėmė vicepirmininkas Karolis Milkovaitis, 18421 Lemon Dr., Apt. 415, Yorba Linda, CA 92686, USA, tel. 1-714-777-1617.

Išleistame atsišaukime kreipiamasi į sąjungos narius prašant užsimokėti nario mokestį ($2 metams) už praeitą laiką ir už paskutinį numerį "Lietuvis žurnalistas" $3. Nurodoma, kad šiuo metu išde tėra likę $42. Be kitų ateities užmojų numatoma atgaivinti "Lietuvį žurnalistą" ir žurnalistikos premiją.

Dabartinę Lietuvių žurnalistų sąjungos valdybą sudaro: K. Milkovaitis, Ig. Medziukas, V. Šeštokas, R. Sakienė. **Inf.**

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, *B.Sc., R.M.T.*
20 High Park Blvd., Toronte.
Gydomasis masažas *("Craniosacral Therapy")*
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydomąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, *D.S., D.D.S.*
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: (905) 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Tel.: 416 530-1070**

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, *D.D.S.*
Dr. S. DUBICKAS, *D.D.S.*
Dr. R. KARKA, *D.D.S. M.S. Dip. Orth.*
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West (Prie Jane St.) Telefonas **416 763-5677**

Šeimos gydytojas,
dr. Aleksandras Spudas
šiuo metu priima naujus pacientus.
1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)
Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6
Tel. 416 751-0082

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
27 John St., Second Floor **Tel. 416 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J4 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) **FAX 416 248-5922**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674
Atstovybės Lietuvoje naujas adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

RE/MAX *Above the Crowd!*
Juozas (Joseph) NORKUS
#1 KANADOJE
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį.
Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.
RE/MAX **West Realty Inc.**
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu
įstaigos tel. 416 769-1616
namų 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. **535-5000**

Hamiltone ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. **1-800-561-3113**
(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. **1-800-561-3113**

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono apylinkių numeriai:	Skambinkite U.P.S.
416, 519, 705	1-800-668-7100
613, 514	1-800-465-2876
403, 604	1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra **$7.50** už kubinę pėdą, plius $15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų).

Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg **$4.75** plius $15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.
Darbo valandos: 9 val. ryto iki 6 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.
Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario
(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

AUDRA travel & CRUISES CORPORATION
Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!
NAUJOVĖS!!!
Bendradarbiaujame su valstybine Lietuvos oro linija LAL. Parduodame bilietus visiems LAL skrydžiams. Kviečiame naudotis LAL ir AUDRA TRAVEL paslaugomis!
Naujas, patogus ir greitas skridimas į Vilnių per Paryžių arba Londoną su **AIR CANADA** ir **LAL** arba **CANADIAN** ir **LAL** kaina **$950** (kan.) + mokesčiai. Vasaros metu – **$1200** (kan.) + mokesčiai. Trys skrydžiai per savaitę, 140 svarų nemokamo svorio.
* * * * * * * * * * * * * * * *
* Mūsų įstaigoje galite įsigyti bilietus skridimams su FINNAIR, LUFTHANSOS, KLM, ČEKOSLOVAKŲ, LOT bei kitų planinių bendrovių lėktuvais
* Parduodame ir neplaninius (charterinius) skridimus, kaina į Vilnių gegužės mėnesį pradedant nuo **$699** (kan.)
* Sutvarkome iškvietimus
* Parūpiname vizas
* Parduodame pramogines keliones į šiltus kraštus ir laivais
Kviečiame naudotis mūsų lietuviško biuro paslaugomis
Telefonas 416 533-8443
FAX 416 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

DABAR ***perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida***

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius $15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma	.....	.....
Perkėlimo mokestis - 4%	.....	.....
Pristatymas	....12.00.	....15.00.
Viso	_____	_____
Siuntėjas:	Gavėjas :	
.....	.....	
.....	.....	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą ***Nordland Express*** vardu ir siųskite:
Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.
Daugiau informacijų gausite paskambinę **tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.**

DRESHER

DRAUDA
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas
– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS*
*GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Ateinančius du sekmadienius Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišias laikys kun. Edmundas Putrimas. Mišios šioje šventovėje visais liepos mėnesio sekmadieniais yra 10 v.r.

— Liepos 3 d. pakrikštyta Jono ir Dalios (Grigutytės) Ažubalių dukrelė Joana-Ona.

— Ieškomas Anapilio sodybai naudotas sunkvežimis šiukšlių vežiojimui Anapilio žemės ribose. Skambinti klebonijon tel. (905) 277-1270.

— Išeivijos žemaičiai kunigai skelbia Telšių seminarijai paremti vajų. Aukojantys per lietuviškas parapijas gaus atleidimo nuo valstybinių mokesčių lapelius. Aukas parapijos pasiųs KLK centrui, kuris pasirūpins, kad visos aukos pasiektų Telšių seminariją.

— MIšios liepos 16, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Michaliną Dausienę (II mirties metinės), 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Praną Norušį (V mirties metinės).

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio, liepos 9, popietėje dalyvavo 202 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Justinas Žemaitaitis iš Vilniaus, Inga Molytė iš Alytaus ir Stasys Kuliešius iš Elbragas Suvalkų trikampio. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė A. Biškevičienė.

— LN valdyblos posėdis įvyks rugpjūčio 3, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Šių metų LN poilsio stovykla, rengiama pranciškonų vasarvietėje "Kretinga", Wasagoje, prasidės rugpjūčio 5, šeštadienį 12 v., baigsis rugpjūčio 13 d. Užbaigimo gegužinė bus rugpjūčio 12, šeštadienį, 7 v.v. Dėl informacijos prašome skambinti Jonui Vyt. Šimkui (416) 231-9425.

— Primename "Lokio" svetainės lankytojams pasinaudoti pageidavimų dėžute.

Lietuvių vyskupo fondui aukojo: $300 — V. Paliulytė

Anapilio autoaikštės vajui aukojo: $100 — A. Kerberienė (a.a. Prano Kerberio X mirties metinių proga).

Anapilio keltuvo vajui aukojo: $30 — A. Trussow (savo tėvelio a.a. Vytauto Lešinsko XV mirties metinių proga).

A. a. Jadvygos Gabrėnienės 4-rių metų mirties prisiminimui vyras Pranas Gabrėnas "Tėviškės žiburiams" aukojo $40.

A. a. A. Vanagui mirus, užjausdami žmoną Jadvygą, sūnus Algį su žmona ir Ramūną, seseris su šeimomis A. M. Marciai ir R. Dirvelis "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

Mylimos mamos a.a. Michalinos Dausienės dvejų metų mirties atminimui (liepos 18 d.), prisimindami velionės meilę lietuviškai spaudai, duktė Aldona ir žentas Mečys Empakeriai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50 ir Adomo Jakšto spaustuvei Lietuvoje $100.

Užjausdama Juozę Rinkūnienę, mirus jos seseriai, Birutė Gasparavičienė (Wasaga Beach, Ont.) Antano Rinkūno švietimo fondui aukojo $20. Fondo k-tas dėkoja.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— "Kretingos" stovyklavietėj, Wasagoj, šiuo metu stovyklauja 115 vaikų. Stovyklą suorganizavo par. tarybos jaunimo sekcijos narė Lina Kuliavienė. Stovyklos komendantas Matas Stanevičius, muzikos vadovė Rasa Paskočimienė, slaugė Julija Yčienė, vaikus prižiūri 26 vadovai/ės. Ateinantį sekmadienį prasidės lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės vaikų stovykla ir baigsis liepos 29 d. Stovyklavietės tel. 705 429-2788.

— Jaunų šeimų stovykla vyks nuo liepos 29 iki rugpjūčio 5 d. Daugiau informacijų apie šią stovyklą galima gauti pas Anitą Wasowicz, tel. 251-2657.

— Ruošiasi tuoktis Alvydas Saplys su Rima Radžiūte.

— Susituokė Diana Venslovaitytė ir Ian Nigro.

— Pakrikštyta Krista-Elizabeth, Heidi ir Henry Tamašauskų dukrelė.

— Liepos 4 d. palaidotas a.a. Stasys Klauga, 78 m.

— Mišios liepos 16, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Liepų šeimos mirusius; 9.20 v.r. — už a.a. Joną ir Uršulę Grinskius; 10.15 v.r. — už a.a. Juozą ir Agotą Vainius, a.a. Adolfą Stanislovaitį, a.a. Oną Skukauskienę; 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Atsisveikinimas su dvi savaites Kanadoje viešėjusiais keturiais Lietuvos merais, Šiaulių meru Alfredu Lankausku, Kaišiadorių rajono meru Kęstučiu Jakeliu, Anykščių rajono meru Saulium Nefu ir Pasvalio rajono meru Gintautu Gegužinsku, įvyks antradienį, liepos 25, 7.30 v.v., Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Jų kelionės ir lankymasis susipažinimui su Ontario provincijos savivaldybių veikimu buvo finansuojami Ontario valdžios. Svečiai trumpai papasakos apie savo lankymąsi Kanadoje ir numatomus darbus bei naujas programas Lietuvos savivaldybių veikloje. Visi kviečiami dalyvauti. Atsisveikinimą ruošia Tėvynės sąjungos Kanados skyrius.

Danielius ir Aldona Bigauskai, West Hill, Ontario, aukojo $100 benamių vaikų kaimo "Vaiko tėviškės namai" statybai ir $100 Tremtinių grįžimo fondui.

A.a. Filomenos Kupčiūnienės atminimui pagerbti Tremtinių grįžimo fondui aukojo: $50 A. J. Lukošiūnai; $25 – E. Ostrovski, P. Basys; $20 E. M. Kazakevičiai; $15 T. Stanulis; $10 – D. Trakymienė, St. Matulevičienė. Šias aukas rinko M. Povilaitienė.

Visiems aukotojams ir rinkėjai nuoširdžiai dėkoja –

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje aukojo: $200 J. Janušas; $100 – Aug. Senkus, dr. M. J. Uleckai, A. Vaičiūnas; $50 K. Budrevičius; $20 – G. Balčiūnienė, dr. A. D. Barkauskai, E. Lorencienė, V. Paulionis, J. Vaškela; $10 – M. Povilaitienė, E. A. Pūkai, B. Z . Tumosai; $5 – V. Jocas, V. Karnilavičius, P. L. Murauskai, B. Sapijonienė. Ačiū už paramą iš Sibiro į prosenelių žemę atvykusiems "Lietuvių namų" auklėtiniams. **A.S.**

IEŠKAU auklės, galinčios gyventi su mumis Thornhill rajone. Turi kalbėti rusiškai. Skambinti Sashai tel. 905 771-0403.

IEŠKAU auklės 2 vaikam – 7 mėnesių ir 2 metų – 5 dienom per savaitę Kipling-Westway rajone. Pradžioje nepilna darbo diena, o nuo liepos 24 d. pilnu laiku. Skambinti tel. 416 614-2294.

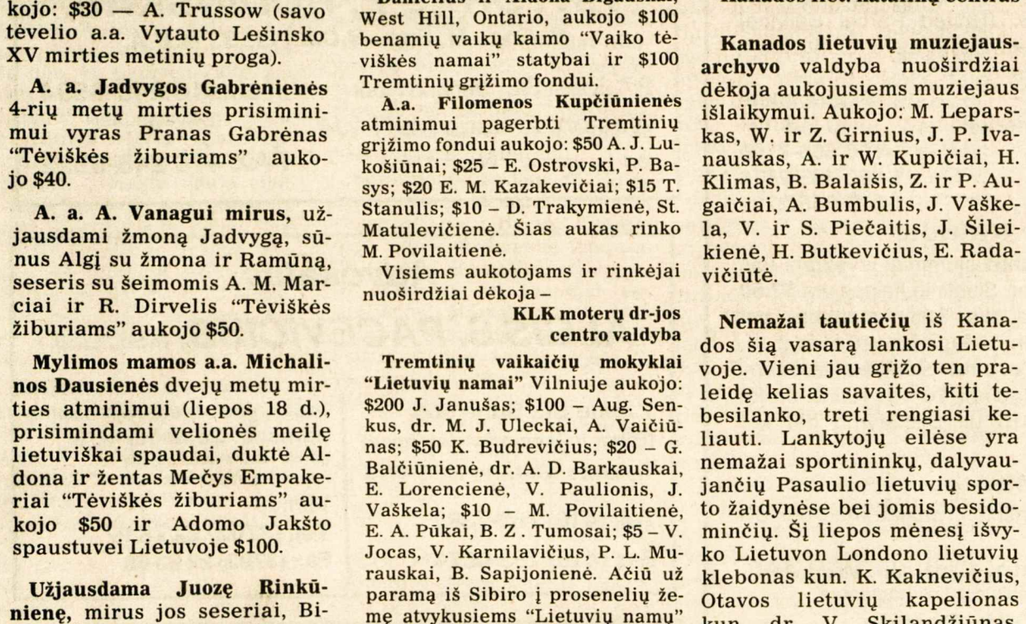

Linksmi ir laimingi bendraamžiai lietuviškai kalbančių vaikų stovykloje 1995 m. liepos 2-15 d.d., Tėvų pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga", Wassagoje, Ont. **Nuotr. A. Kaknevičiaus**

Montrealio Aušros Vartų parapijos klebono kun. JUOZO ARANAUSKO, SJ, 50 metų kunigystės sukakties iškilmingos Mišios 1995 m. birželio 25 d. Čia dalis kunigų: ALGIS BANIULIS, SJ, iš Lietuvos, provinciolas ANTANAS SAULAITIS, SJ, sukaktuvininkas, mons. MARIO PAQUETTE ir MARC BROUSSEAU, SJ **Nuotr. L. Staškevičiaus**

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" paskutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 25 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 15 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 8 d.

Lietuvių katalikų religinės šalpos laimikių traukimas įvyks liepos 23 d. Prašoma loterijos knygučių šakneles prieš šią datą grąžinti adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, U.S.A.

Tradicinė maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande įvyks rugpjūčio 6, sekmadienį. Mišios — 3 v.p.p. Oro sąlygoms leidžiant, prieš Mišias bus einami Kryžiaus keliai. Pamokslą sakys kun. Julius Sasnauskas, OFM. Yra užsakytas autobusas, kuris išvažiuos nuo Prisikėlimo parapijos 12 val. Norintys juo pasinaudoti prašomi skambinti į parapijos raštinę tel. 416 533-0621. Visus, kurie tik gali, kviečiame kuo gausiau šioje išvykoje dalyvauti.

Kanados liet. katalikų centras

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo valdyba nuoširdžiai dėkoja aukojusiems muziejaus išlaikymui. Aukojo: M. Leparskas, W. ir Z. Girnius, J. P. Ivanauskas, A. ir W. Kupičiai, H. Klimas, B. Balaišis, Z. ir P. Augaičiai, A. Bumbulis, J. Vaškela, V. ir S. Piečaitis, J. Šileikienė, H. Butkevičius, E. Radavičiūtė.

Nemažai tautiečių iš Kanados šią vasarą lankosi Lietuvoje. Vieni jau grįžo ten praleidę kelias savaites, kiti tebesilanko, treti rengiasi keliauti. Lankytojų eilėse yra nemažai sportininkų, dalyvaujančių Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse bei jomis besidominčių. Šį liepos mėnesį išvyko Lietuvon Londono lietuvių klebonas kun. K. Kaknevičius, Otavos lietuvių kapelionas kun. dr. V. Skilandžiūnas, Montrealio Aušros Vartų parapijos viceklebonas kun. K. J. Ambrasas, SJ. Iš Lietuvos į Montrealį yra atvykęs vieno mėnesio viešnagei kun. Algis Baniulis, SJ, buvęs Kauno kunigų seminarijos rektorius, dabar — Šv. Juozapo Darbininko parapijos klebonas Klaipėdoje. Pokalbis su juo bus išspausdintas sekančiame "TŽ" numeryje.

Ontario žemės registracijos įstatymo 200 metų sukaktis bus švenčiama rugpjūčio 7 d. (Simcoe Day) istoriniame Niagara-on-the-Lake mieste 9-11 val. ryto Simcoe parke. Programą atliks kariuomenės orkestrai, miesto šaukliai, dainininkai ir kt.

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga iš anksto kviečia viso pasaulio lietuvių jaunimą į Lietuvių jaunimo dienas, kurios įvyks 1995 m. gruodžio 26-31 d.d. Ontario provincijoje. **Inf.**

Linguistica Baltica

1993-ais metais pasirodė pirmas naujo kalbotyros žurnalo Linguistica Baltica tomas. Žurnalas leidžiamas Lenkijoje. Vyriausias jo redaktorius – Krokuvos ir Varšuvos Baltistikos katedros vedėjas, žymus mokslininkas profesorius Wojciech Smoczynski. Neseniai buvo paskelbtas jau trečias šio žurnalo tomas. Tai svarbus įvykis, turint galvoje dabartinius mokslinių darbų finansavimo vargus. Žinomam lenkų kalbotyrininkui pavyko gauti visokeriopos paramos: straipsnių kokybė aukšta, šio stambaus tomo medžiaga įdomi ir vertinga.

Linkime žurnalui geros kloties. Reikėtų, kad bibliotekos ir taip pat suinteresuoti privatūs asmenys prenumeruotų šį svarbų leidinį. Redakcijos adresas: Wojciech Smoczynski, ul. Dluga 50, m. PL-31-146, Krakow, Poland.

Alfred Bammesberger,
Vokietija

IEŠKAU nerūkančios auklės 2 vaikam – 7 mėnesių ir 2 metų – 5 dienom per savaitę Kipling – Westway rajone. Pradžioje nepilna darbo diena, o nuo liepos 24 d. pilnu laiku. Skambinti tel. 416 614-2294.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 905 272-8323.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

"PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: • sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

KLB žinios

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo veiklai paremti birželio mėn. buvo vykdomas aukų telkimo vajus. Muziejus, įsteigtas 1989 m. KLB ir Anapilio sodybos dėka, išsilaiko tik geranoriška visų lietuvių parama. Aukas siųsti tiesiai į muziejų: 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3; arba į KLB raštinę: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Visiems aukotojams KLB krašto valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Kanados lietuvio ženkliukus, tinkamus nešioti prie drabužių, išleido KLB valdyba, kviečia visus juos įsigyti ir tuo paremti Bendruomenės veiklą. Ženkliuke — aiškios emblemos: Lietuvos Vytis ir raudonas Kanados klevo lapas. Užsakymai priimami KLB raštinėje. Teirautis tel. 416 533-3292, faksas 416 533-2282.

KLB rinkimai į XVI-tąją krašto tarybą įvyks spalio 1, sekmadienį. Juos praves apylinkių valdybos ir jų sudarytos rinkiminės komisijos. Vyriausioji rinkimų komisija: V. Skrinskas — pirm., M. Vasiliauskienė, E. Senkuvienė, K. Budrevičius ir V. Sendžikas — nariai.

KLB valdyba nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuvių fondui už finansinę paramą lietuviškai veiklai stiprinti bei plėsti. **Inf.**

• Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?

PICK YOUR OWN
& READY PICKED

STRAWBERRIES

Whittamore's Berry Farm

Located on Steeles Ave.
6 km. East of Markham Rd. (Hwy. 48)

Phone: (905) 294-3275

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukas bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

MONTREALQUE

Kun. Juozas Aranauskas, prisiminęs jam suruoštą pagerbimą 50 metų kunigystės sukakties proga, Aušros Vartų biuletenyje dėkoja visiems rengėjams ir gausiems dalyviams. Ypatingai mini E. J. Paunksnius, kurių dėka altoriai skendėjo rožėse. Teresė Mickienė skoningai išpuošė salę, kurioje vyko priėmimas. Taip pat dėkoja solistams ir chorui, vadovaujamam muz. Aleksandro Stankevičiaus, ir koordinatoriui Antanui Mickui. Giesmės šventovėje ir dainos salėje visus sužavėjo.

Aušros Vartų parapijos choras po įspūdingo 45 metų veiklos paminėjimo išsiskirstė vasaros atostogų. Tikėtina, kad rudenį grįš ne tik visi choristai, bet atsiras ir naujų gražiabalsių.

A. a. (Kazimieras) Charlie Mališauskas, 82 m. amžiaus, mirė birželio 27 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės liepos 3 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, dvi dukterys, keturi vaikaičiai, brolis, dvi seserys ir kiti giminės bei bičiuliai.

A. a. Albertas Rusinas mirė liepos 2 d. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje liepos 6 d. kūnas sudegintas. Liūdi trys dukterys su šeimomis, dvi seserys ir Aušros Vartų parapijos choras, kurio nariu jis buvo ilgus metus.

A. a. Richard Michael Oss (Ūsas), 50 m. amžiaus, mirė liepos 2 d. Iš Aušros Vartų šventovės liepos 5 d. palaidotas Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, motina, sūnus, podukra, brolis ir kiti giminės bei artimieji. **B.S.**

40 LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 514 256-5355**
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų.

Naujos kainos nuo š.m. balandžio 15 d. – $5.10 už kg plius $10 pristatymas.

VASAROS LAIKOTARPIU MES PRIIMAME SIUNTINIUS TIK VIENĄ TREČIADIENĮ PER MĖNESĮ.

Nuo š.m. gegužės 31 d. mes priimame siuntinius šiomis dienomis: **birželio 28, liepos 26, rugpjūčio 30 nuo 9 v.r. iki 6 v.v.**

Nuo rugsėjo 6 d. siuntiniai bus priimami įprasta tvarka kas savaitę.

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

937-9898 Vytas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS

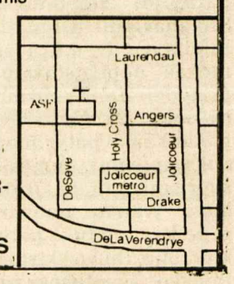

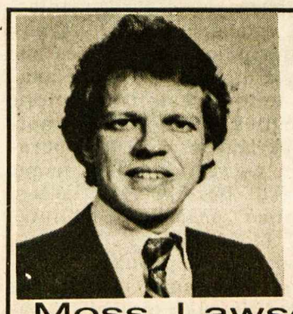

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas ir direktorius
Telefonai – 416 864-2734
1 800 387-1883 (toll free)
- **Įstaiga veikia nuo 1923 metų.**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", RRSPs, "Mutual funds" ir auksą.**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.**

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

• staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prieplaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūsių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybių priežiūra. • **18 metų patirtis** • **Nemokamas įkainavimas** • **Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte.**

PARDUODAMAS 14-kos butų pastatas Montrealyje už $425,000. Skambinti L.V. Monstvilui (Excelsior Real Estate) tel. 514 289-9335.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

Neužmirškime spaudos

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 45 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. ***"TŽ" leidėjai***

MŪSŲ DARBU IR KAINA JŪS BŪSITE PATENKINTI

MERKYS carpet cleaning

ŠEIMOS KAMBARYS IR VALGOMASIS

$19.95 LAIKINA KAINA (IKI LIEPOS 15d.)

TORONTO (905) 427-8239 ETOBICOKE
MISSISSAUGA 1 800 617-4376 HAMILTON